

Expunere de motive

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

Lege

privind unele măsuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii prezentului act normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Guvernului României, având în vedere:

Reevaluarea principalilor indicatori macroeconomici în contextul evoluțiilor economice și financiare recente

2.2. Descrierea situației actuale

În prezent, în ceea ce privește politica bugetară, pentru România a fost declanșată procedura de deficit excesiv (EDP) întrucât deficitul ESA a depășit pragul stabilit de reglementările europene de 3% din PIB în anul 2019.

Traectoria de ajustare asumată de țara noastră prin intermediul Programului de convergență 2022-2025 prevede ca deficitul bugetar (în termeni ESA) să nu depășească 8% din PIB în 2021, 6,2% din PIB în 202 și respectiv 4,4% din PIB în 2023.

Noile regulamente europene privind utilizarea fondurilor externe nerambursabile, cât și cele rambursabile alocate unui stat membru prevăd în cuprinsul acestora o serie de măsuri de corelare cu principiile bunei guvernante economice.

Astfel, în cazul fondurilor europene aferente Politicii de coeziune 2021-2027, în conformitate cu prevederile articolului 19 din cadrul Regulamentului (UE) 2021/1060* sunt prevăzute sancțiunile aplicabile statului membru care pot duce până la suspendarea parțială a fondurilor europene. Acesta este completat de prevederile articolului 10 din cadrul regulamentul (UE) 2021/241**, unde în cazul Mecanismului de Redresare și Reziliență, Comisia prezintă Consiliului o propunere de suspendare totală sau parțială a angajamentelor sau plăților în cazul în care Consiliul decide, în conformitate cu articolul 126 alineatul (8) sau alineatul (11)

din TFUE, că un stat membru nu a luat măsuri efective pentru a-și corecta deficitul excesiv, cu excepția cazului în care a stabilit existența unei recesiuni economice grave în Uniune în ansamblul său, în înțelesul articolului 3 alineatul (5) și al articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului.

În acest sens, pe parcursul anului 2023, începând cu luna februarie în cadrul întâlnirilor dintre reprezentanți Comisiei Europene - SG Recovery/DG ECFIN și cei ai Guvernului României, respectiv Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Ministerul Finanțelor a fost menționată situația fiscal-bugetară a României. Conform discuțiilor cu reprezentanții CE din ultimele luni rezultă că este necesar un pachet de măsuri care să permită menținerea și reducerea deficitului bugetar, pentru evitarea unor măsuri de sancțiune ce se pot transpune în suspendarea fondurilor europene alocate României. În ceea ce privește implicațiile aferente proceduri de deficit excesiv, Comisia a avertizat în discuțiile cu reprezentanții Guvernului că dacă situația nu se redresează prin măsuri suficiente, nu există altă opțiune decât să concluzioneze că România nu a întreprins măsuri eficiente ca răspuns la Recomandarea Consiliului, cu toate consecințele asociate (pentru procedura de deficit excesiv și, eventual, pentru accesul la fondurile UE). În cadrul corespondenței purtate cu reprezentanții CE, în perioada iulie-septembrie 2023 au fost transmise și o serie de mesaje electronice prin care reprezentanții CE îndeamnă autoritățile prin statuarea situației de fapt să adopte în termen cât mai rapid pachetul de măsuri fiscal-bugetare prin care să se poată realiza progrese în ceea ce înseamnă revenirea în țintele de deficit bugetar. Ca urmare a discuțiilor constructive Guvernul împreună cu reprezentanții au agreeat să convergem către un pachet de reforme, adoptat până la sfârșitul anului 2023 (adică înainte de următoarele etape în cadrul procedurii de deficit excesiv), care ar contribui la asigurarea conformității cerințelor cu Decizia de Implementare a Consiliului aferentă PNRR al României și în readucerea deficitului bugetar al României pe o traiectorie sustenabilă.

În acest context, întrucât din situația descrisă mai sus, pentru a rezolva problema de deficit bugetar dar și de sustenabilitate a finanțelor publice precum și pentru a evita riscul de suspendare a fondurilor alocate prin PNRR și Politica de Coeziune sau de creștere a costului finanțărilor pentru refinanțarea datoriei publice cât și pentru finanțarea deficitului bugetar sunt necesare măsuri care au ca obiectiv general consolidarea fiscal-bugetară a României prin administrarea eficientă a veniturilor publice dar și pentru utilizarea eficientă a resurselor alocate pentru finanțarea cheltuielilor publice, inclusiv măsuri de combatere a evaziunii fiscale dar și pentru gestionarea eficientă a patrimoniului și resurselor minerale și naturale aflate în proprietatea Statului Român;

Măsuri fiscale

Impozitul pe profit

Potrivit unor analize efectuate asupra obligației fiscale datorate la bugetul de stat de contribuabilii plătitori de impozit pe profit și contribuabilii plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor în raport cu cifra de afaceri realizată a reieșit faptul că există contribuabili plătitori de impozit pe profit care înregistrează o sarcină fiscală mai mică decât un contribuabil plătitor de impozit pe veniturile microîntreprinderilor în condițiile în care prezintă indicatori financiari similari.

În acest cadru, este necesară întărirea disciplinei fiscale prin instituirea unui impozit minim raportat la cifra de afaceri pentru determinarea impozitului pe profit, datorat de plătitorii de impozit pe profit care prezintă situații în care impozitul datorat se situează trimestrial/anual sub o valoare minimă, precum și în cazul în care rezultatul fiscal cumulat la sfârșitul trimestrului/anului de calcul este pierdere fiscală sau profit impozabil, înainte de recuperarea pierderii fiscale din anii precedenți.

De asemenea, se instituie un impozit pe cifra de afaceri, în cazul instituțiilor de credit - persoane juridice române și a sucursalelor din România ale instituțiilor de credit - persoane juridice străine, raportat la cifra de afaceri, suplimentar impozitului pe profit.

Impozitul minim/suplimentar raportat la cifra de afaceri asigură o impozitare minimă în contul veniturilor bugetare din impozitul pe profit, din partea contribuabililor respectivi, în special pentru cei care înregistrează pierderi în mod repetat.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

În prezent, există o singură cota de impozitare de 1% pentru toți contribuabilii plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, fără a se structura impozitarea acestora în funcție de în funcție de marjele de profit.

În cadrul Raportului privind sistemul fiscal din România, inclusiv analiza comparativă și recomandări pentru reforma cadrului fiscal, denumit în continuare Raport, printre alte aspecte referitoare la sistemul de impozitare pentru microîntreprinderi, Banca Mondială a analizat și cota de impozitare a microîntreprinderilor, opinând că actuala cotă de impozitare de 1%, trebuie revizuită în funcție de marjele de profit înregistrate de microîntreprinderi.

Luând în considerare cota de impozitare a impozitului pe profit de 16%, Banca Mondială consideră că aplicarea unei cote de impozitare a veniturilor unei microîntreprinderi, de 1%, corespunde efectiv la o marjă de profit de 6,25%, după deducerile fiscale permise de lege. Prin referire la analiza efectuată de Fondul Monetar Internațional (2022), care sugerează că marja medie de profit a IMM-urilor cu angajați este de aproximativ 12%, Banca Mondială opinează că, o cotă de impozitare de 1% este o cotă scăzută pentru microîntreprinderile cu angajați.

Impozitul pe venit și contribuții sociale obligatorii

1. Potrivit prevederilor legale în vigoare, sunt scutite de la plata impozitului pe venit persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor, în baza contractului individual de muncă, raportului de serviciu, actului de delegare sau detașare sau a statutului special prevăzut de lege, ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator, în condițiile stabilite prin ordin comun al ministrului cercetării, inovării și digitalizării, al ministrului muncii și solidarității sociale, al ministrului educației și al ministrului finanțelor.

2. Potrivit dispozițiilor actuale, beneficiază de facilitățile fiscale acordate în sectorul construcției, precum și în sectorul agricol și în industria alimentară, persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor, în baza contractelor individuale de muncă, la angajatori care se încadrează în condițiile stabilite prin Codul fiscal. Prevederea se aplică până la data de 31 decembrie 2028 inclusiv.

Printre condițiile de acordare a facilităților fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, se regăsește și cea referitoare la nivelul salariului brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi de minimum 4.000 lei lunar pentru sectorul construcției și respectiv, de 3.000 lei lunar pentru sectorul agricol și industria alimentară.

În prezent, nu există dispoziții cu privire la numărul de contracte individuale de muncă pentru care un angajat poate beneficia de facilitățile fiscale respective.

În cazul persoanelor fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor în baza unui act de detașare pe teritoriul României, scutirea se aplică dacă plătitorul de venituri, la care sunt detașate persoanele fizice desfășoară pe teritoriul României activitățile identificate în mod expres de Codul fiscal și îndeplinește condițiile prevăzute de acesta.

3. Potrivit prevederilor actuale ale Codului fiscal, cheltuielile reprezentând tichete de masă acordate de angajatori, potrivit legii, sunt cheltuieli deductibile limitat în vederea stabilirii venitului net anual din activități independente.

4. Potrivit regimului fiscal actual, pentru veniturile din activități independente realizate în baza contractelor de activitate sportivă, încheiate potrivit Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare, în cazul plătitorilor de venituri care au obligația de a calcula, reține și plăti impozitul pe venit reținut la sursă, pentru determinarea impozitului datorat se aplică cota de impozit de 10% asupra venitului brut, iar contribuția de asigurări sociale de sănătate - datorată și reținută la sursă potrivit prevederilor Titlului V - Contribuții sociale obligatorii - nu este deductibilă la calculul bazei impozabile.

5. În prezent, biletele de valoare, acordate angajaților potrivit legii, sub forma tichetelor de masă reprezintă avantaje în bani sau în natură pentru care se datorează impozit pe venit.

Conform prevederilor actuale, în cazul unor venituri/avantaje acordate de angajator, expres reglementate de Codul fiscal, acestea reprezintă venituri din salarii și asimilate salariilor neimpozabile și care nu se cuprind în baza de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii în limita unui plafon lunar de cel mult 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii.

Printre veniturile/avantajele incluse în plafonul lunar neimpozabil de cel mult 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii sunt reglementate:

- contravaloarea hranei acordate de către angajator pentru angajații proprii, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, în limita valorii maxime, potrivit legii, a unui tichet de masă/persoană/zi, prevăzută la data acordării, în conformitate cu legislația în vigoare. Prevederile nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de tichete de masă, în conformitate cu legislația în vigoare;

- contravaloarea serviciilor turistice și/sau de tratament, inclusiv transportul, pe perioada concediului, pentru angajații proprii și membrii de familie ai acestora, acordate de angajator, astfel cum este prevăzut în contractul de muncă, regulamentul intern, sau primite în baza

unor legi speciale și/sau finanțate din buget, în limita unui plafon anual, pentru fiecare angajat, reprezentând nivelul unui câștig salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul în care au fost acordate;

6. În prezent, Codul fiscal reglementează impozitare cu o cotă de 16% aplicată asupra bazei impozabile ajustate a veniturilor a căror sursă nu a fost identificată.

7. Potrivit legislației în vigoare, pentru veniturile din activități independente pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, la determinarea venitului net anual impozabil, contribuabilul stabilește:

a) venitul net anual recalculat/pierderea netă recalculată pe fiecare sursă din categoriile de venituri prevăzute, prin deducerea din venitul net anual, determinat în sistem real, a pierderilor fiscale reportate;

b) venitul net anual impozabil care se determină prin însumarea tuturor veniturilor nete anuale, recalculate, menționate anterior, din care se deduce contribuția de asigurări sociale datorată potrivit prevederilor titlului V - Contribuții sociale obligatorii.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată potrivit prevederilor titlului V - Contribuții sociale obligatorii, nu este deductibilă la stabilirea bazei impozabile.

8. Potrivit prevederilor în vigoare, persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator datorează contribuția de asigurări sociale în cotă de 25%.

9. Potrivit dispozițiilor actuale sunt exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate persoanele fizice pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor realizate în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcției, în sectorul agricol, sau în industria alimentară și se încadrează în condițiile pentru acordarea facilităților. Prevederea se aplică până la data de 31 decembrie 2028 inclusiv.

De asemenea, potrivit reglementărilor legale în vigoare angajatorii care desfășoară activități în sectorul construcției, în sectorul agricol, sau în industria alimentară și se încadrează în condițiile pentru acordarea facilităților, ar putea beneficia de:

- reducerea cotei contribuției asiguratorii pentru muncă la nivelul cotei care se face venit la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale constituit în baza Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare;

- scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori, în cazul condițiilor deosebite de muncă sau speciale de muncă.

Facilitățile ce vizează obligațiile fiscale datorate de angajatori, respectiv contribuția asiguratorie pentru muncă și contribuția de asigurări sociale pentru activitatea desfășurată în condiții deosebite, speciale sau în alte condiții de muncă, se acordă după aprobarea schemei de ajutor de stat.

În fapt facilitățile ce vizează obligațiile fiscale datorate de angajatori nu au fost aplicabile, nefiind instituită schema în domeniul ajutorului de stat.

10. În prezent, biletele de valoare sub forma tichetelor de masă și voucherelor de vacanță acordate potrivit legii, sunt avantaje de natură salarială care nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii.

11. Potrivit prevederilor în vigoare, persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, din drepturi de proprietate intelectuală, din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit titlului II sau titlului III, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții și venituri din alte surse, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate dacă acestea estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației, la o bază de calcul stabilită după cum urmează:

a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară;

b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;

c) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară.

12. În prezent, potrivit dispozițiilor Codului fiscal în vigoare, sumele reprezentând contribuția asiguratorie pentru muncă, încasate la bugetul de stat de la angajatorii care desfășoară activități în sectorul construcției, în sectorul agricol și în industria alimentară și care se încadrează în condițiile de acordare a facilităților, se distribuie integral la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Taxa pe valoarea adăugată

1. La art. 266 alin. (1) pct. 16¹ din Codul fiscal este definită noțiunea *locuințe care în momentul livrării pot fi locuite ca atare*, prevăzută la art. 291 alin. (3) lit. c) din Codul fiscal, prin reglementarea anumitor condiții pe care trebuie să le îndeplinească locuințele, dar indiferent de gradul de finisare și dotările existente la momentul livrării.

2. În prezent, conform art. 291 din Codul fiscal, în România se aplică trei cote de TVA, respectiv cota standard de 19% și două cote reduse de TVA, respectiv 5% și 9%.

3. La art. 294 alin. (5) este prevăzută o scutire de TVA cu drept de deducere pentru anumite livrări de bunuri și prestări de servicii efectuate atât către unități spitalicești din rețeaua publică de stat, cât și către entități nonprofit, dacă acestea sunt destinate unităților spitalicești deținute și exploatate de entitatea nonprofit sau celor din rețeaua publică de stat, după caz.

Accize și alte taxe speciale

1. Prin Legea nr. 370/2022 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, la art. 342 din Codul fiscal au fost introduse două noi alineate, respectiv alin. (2¹) și (2²), potrivit cărora, începând cu 1 ianuarie 2024, nivelul accizelor pentru produsele prevăzute la nr. crt. 1 - 5 din anexa nr. 1, se actualizează cu creșterea prețurilor de consum din ultimele 12 luni, calculate în luna septembrie a anului

anterior celui de aplicare, față de perioada octombrie 2022 - septembrie 2023, comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, iar pentru produsele prevăzute la nr. crt. 1 (bere), actualizarea anuală a nivelului accizei să fie limitată la un procent anual care va fi stabilit până la 31 octombrie 2023.

2. Nivelul accizelor pentru produsele care fac parte din categoria alcool și băuturi alcoolice și pentru produsele din tutun prelucrat este prevăzut în anexa nr. 1 de la Titlul VIII din Codul fiscal.

3. În prezent, potrivit Codului fiscal accizele nearmonizate sunt taxe speciale percepute asupra următoarelor produse cu potențial de risc redus:

a) produse din tutun încălzit care, prin încălzire, emit un aerosol ce poate fi inhalat, fără a avea loc combustia amestecului de tutun, cu încadrarea tarifară NC 2404 11 00;

b) lichidele cu conținut de nicotină destinate inhalării cu ajutorul unui dispozitiv electronic de tip "Țigaretă electronică", cu încadrarea tarifară NC 2404 12 00.

Nivelul accizelor pentru aceste produse este prevăzut în anexa nr. 2 de la Titlul VIII din Codul fiscal.

Impozitul special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare

În prezent, prin cadrul legal fiscal nu se reglementează cu privire la impozitarea în cazul deținerii în proprietate a unor bunuri imobile și mobile de valoare mare, în alte state existând astfel de prevederi.

Totodată, însă, există anumite constrângeri de natură bugetară atât în momentul de față, cât și în ceea ce privește viitorul apropiat, în considerarea cărora pot fi avute în vedere astfel de măsuri fiscale.

Măsuri de disciplină economico-financiară

La nivelul administrației publice centrale și locale, în urma analizei Situațiilor privind monitorizarea cheltuielilor de personal transmise de ordonatorii principali de credite Ministerului Finanțelor în baza *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2005 pentru reglementarea unor măsuri privind numărul de posturi și cheltuieli de personal în sectorul bugetar, cu modificările și completările ulterioare*, s-a constatat că la sfârșitul lunii iunie a.c. se înregistra un număr de 202.576 posturi vacante.

Potrivit art. IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, începând cu data de 15 mai 2023 a fost suspendată ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante sau temporar vacante.

Prin excepție de la această măsură, în cazuri temeinic justificate, prin memorandum aprobat în ședința Guvernului se poate aproba organizarea de concursuri sau examene pentru ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante din instituțiile și autoritățile publice centrale, cu justificarea necesității și cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate cu

această destinație în buget, respectiv prin memorandum aprobat în ședința Guvernului, inițiat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, pentru ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante din instituțiile publice locale.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, s-a stabilit că numărul total al funcțiilor publice de conducere din cadrul fiecărei autorități sau instituții publice, cu excepția funcțiilor publice de secretar general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, precum și a funcțiilor publice de conducere a căror ocupare se face prin detașare cu personal din cadrul instituțiilor din sectorul de apărare, ordine publică și siguranță națională, conform statelor de organizare aprobate, în condițiile legii, este de maximum 12% din numărul total al posturilor aprobate, inclusiv la cele vacante

În același timp, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 structura organizatorică a autorităților și instituțiilor publice trebuie să respecte următoarele cerințe:

- a) pentru constituirea unui birou este necesar un număr de minimum 5 posturi de execuție;
- b) pentru constituirea unui serviciu este necesar un număr de minimum 7 posturi de execuție;
- c) pentru constituirea unei direcții este necesar un număr de minimum 15 posturi de execuție;
- d) pentru constituirea unei direcții generale este necesar un număr de minimum 25 de posturi de execuție.

Pentru celelalte categorii de personal, legislația în vigoare nu prevede normative referitoare la numărul maxim de posturi de conducere.

Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, cu modificările și completările ulterioare, autoritățile și instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, acordă, anual, în perioada 1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2026, vouchere de vacanță în cuantum de 1.450 lei pentru un salariat, indiferent de nivelul venitului.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, începând cu 1 decembrie 2018, ordonatorii de credite acordă obligatoriu, lunar, indemnizații de hrană reprezentând a 12-a parte din două salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată.

Începând cu anul 2019 valoarea anuală a indemnizației de hrană a fost stabilită la 4.160 lei (2*2.080 lei), indiferent de nivelul venitului.

Sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare, respectiv sporul pentru condiții de muncă vătămătoare, de care beneficiază personalul din sectorul bugetar este reglementat în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, în cuantum de până la 15% din salariul de bază

În conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, consiliile de administrație la regiile autonome sunt constituite din 3-7 persoane iar consiliile de administrație/supraveghere de la societăți din 3-7 persoane în cazul societăților administrate potrivit sistemului unitar, respectiv 5-9 persoane în cazul societăților care au înregistrat o cifră de afaceri superioară echivalentului în lei al sumei de 7,3 milioane euro și au cel puțin 50 de angajați.

Remunerațiile membrilor neexecutivi ai consiliului de administrație/supraveghere de la întreprinderile publice constau într-o indemnizație fixă lunară, care nu poate depăși 8 câștiguri medii pe ramură la regiile autonome, respectiv 6 câștiguri medii pe ramură la societăți, ținând seama de complexitatea operațiunilor desfășurate de acestea.

Remunerațiile membrilor executivi ai consiliului de administrație/supraveghere de la întreprinderile publice sunt formate din:

- o indemnizație fixă lunară, care nu poate depăși 6 câștiguri medii pe ramură atât la regiile autonome, cât și la societăți;

- o componentă variabilă, stabilită pe bază de indicatori financiari și nefinanciari negociați și aprobați de autoritatea publică tutelară.

Nivelurile menționate mai sus, pot fi depășite în cazul regiilor autonome și societăților a căror cifră de afaceri netă depășește echivalentul în lei a sumei de 50 milioane euro, în baza unui raport justificat care cuprinde criteriile de referință din sectorul în care activează întreprinderea publică, precum și complexitatea operațiunilor desfășurate de aceasta.

Remunerația directorilor care nu sunt membri executivi ai consiliului de administrație/supraveghere al întreprinderilor publice, este formată din:

- o indemnizație fixă lunară care nu poate depăși 6 câștiguri medii pe ramură atât la regiile autonome, cât și la societăți;

- o componentă variabilă, stabilită pe bază de indicatori financiari și nefinanciari negociați și aprobați de autoritatea publică tutelară.

Instituțiile de credit prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și băncile de dezvoltare care sunt constituite și funcționează potrivit Legii nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, cu modificările și completările ulterioare, care au calitatea de întreprinderi publice, aplică dispozițiile legislației speciale privind guvernarea corporativă. În măsura în care regulile de guvernare corporativă prevăzute de legislația specială nu dispun, se aplică prevederile OUG nr. 109/2011.

În prezent, normativul de autoturisme pentru activitățile specifice desfășurate de către întreprinderile publice de subordonare centrală și locală se aprobă prin hotărâre a Guvernului, respectiv prin hotărâri ale autorităților deliberative, ținând seama de necesar, fără a fi stabilită o limită în acest sens.

Nivelul diurnei, a alocației de cazare pentru deplasare în altă localitate din țară pentru personalul încadrat la operatorii economici sunt stabilite în prezent prin contractele colective de muncă încheiate la nivelul acestora.

Personalul încadrat la operatorii economici beneficiază în prezent de o serie de drepturi de hrană sub forma indemnizației de hrană/tichete de masă/normă de hrană stabilite în baza unor reglementări legale sau conform contractelor colective de muncă încheiate.

Deasemenea la unii operatori economici, personalul din cadrul acestora beneficiază de aparate de telefonie mobilă și abonament de telefonie mobilă, cheltuielile cu achiziționarea acestora, inclusiv a abonamentelor fiind suportate de operatorii economici.

În prezent autoritățile/agențiile/instituțiilor publice autonome, finanțate integral din venituri proprii, aflate în coordonarea/autoritatea/controlul Parlamentului României, nu aplică legislația în domeniul salarizării personalului bugetar. Nivelul salarizării personalului din cadrul acestor entități se stabilește prin negociere deși veniturile încasate sunt fonduri publice, fapt ce generează discrepanțe majore față de restul personalului bugetar.

Potrivit art.6 din O.G. nr.57/2002 "Sistemul Național de cercetare-dezvoltare este constituit din ansamblul unităților și instituțiilor de drept public și de drept privat care au în obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea", iar potrivit art.7 (lit.a) din O.G. nr.57/2002 "În sistemul național de cercetare-dezvoltare sunt cuprinse următoarele categorii de unități și instituții de drept public: a) institutele naționale de cercetare-dezvoltare; b) institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare din subordinea Academiei Române, Academia Oamenilor de știință din România sau academiilor de ramură ; c) alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice ori de drept public, inclusiv institutele de cercetare-dezvoltare cu personalitate juridică ale instituțiilor de învățământ superior de stat acreditate; d) instituții de învățământ superior acreditate, institute sau structuri de cercetare-dezvoltare ale acestora, fără personalitate juridică, constituite conform Cartei universitare; e) centre internaționale de cercetare-dezvoltare, cu sau fără personalitate juridică, înființate în baza unor acorduri internaționale; f) institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome, cu sau fără personalitate juridică; g) alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite, cu sau fără personalitate juridică."

Din totalul de 45 INCD-uri existente în România, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), în calitate de autoritate de stat pentru cercetare și dezvoltare, are în coordonare 43 dintre acestea.

Măsuri privind asigurarea conformării fiscale

Din perspectiva activității desfășurate în planul prevenirii evaziunii fiscale, abrogarea în totalitate a Legii nr. 12/1990 (cu referire în special la art. 1 lit. a) și e) are un impact profund asupra eficienței acțiunilor consacrate în această zonă de neconformare, cu consecințe în realizarea veniturilor bugetare.

În decursul anilor, acest act normativ a creat cadrul de acțiune împotriva unor fapte ce se pot regăsi în apropierea evaziunii fiscale, fiind un instrument util în prevenirea acestui fenomen care afectează bugetul general consolidat al statului.

Astfel de acțiuni erau organizate periodic și vizau, pe lângă rezultatele directe, descurajarea acumulării/achiziției și comercializării de bunuri fără documente legale de proveniență, pe mai multe verigi din lanțul tranzacțional, cu impact și asupra celor care achiziționau frecvent astfel de produse din aceste surse ilicite.

Tot în această categorie se pot regăsi și acțiunile de control desfășurate în domeniul comerțului electronic în care, deși nu există o locație fizică cu destinație de comercializare, există zone de depozitare în care pot fi descoperite bunuri destinate comercializării, care nu au proveniență licită sau există entități (de regulă persoane fizice) care nu desfășoară o activitate legală/declarată/înregistrată.

În al doilea rând, tot din perspectiva finalității și a valorificării constatărilor, sunt afectate acțiunile organizate periodic, în trafic, cu scopul identificării unor mărfuri a căror proveniență și destinație sunt ilicite.

Însoțirea de documente justificative a bunurilor transportate, depozitate și/sau destinate comercializării era o minimă garanție pentru realitatea tranzacției și un punct de plecare în reconstituirea circuitelor fizic și documentar ale acestor bunuri. Acțiunile sistematice ale organelor de control abilitate au instituit și au menținut o disciplină din perspectiva existenței documentelor justificative pe timpul transportului, depozitării și comercializării bunurilor.

În prezent, acțiunile operative de control, organizate în zonele comerciale, în special cele aglomerate, la depozitele de mărfuri și pe căile de transport, având ca obiectiv creșterea conformării la declararea obligațiilor fiscale, au o eficiență redusă în lipsa unui instrument care să permită sancționarea operațiunilor ilegale, cu bunuri a căror proveniență nu este dovedită sau atragerea răspunderii contravenționale a celor care nu îndeplinesc condițiile legale de desfășurare a activității.

Experiența instituțională acumulată până la abrogarea Legii nr. 12/1990, indică faptul că mărfurile pentru care nu existau documente legale de proveniență, pe lângă faptul că aveau o sursă necunoscută (putând proveni din contrabandă, evaziune fiscală, furt etc), erau destinate comerțului ilicit, veniturile și sumele de bani obținute fiind sustrate ulterior de la fiscalizare. Prin acțiunile operative, organele de control abilitate întrerupeau circuitul ilicit de comercializare, prin confiscarea bunurilor fără proveniență legală și a sumelor dobândite prin săvârșirea contravenției, în cvasitotalitatea cazurilor, până la apariția efectelor fiscale, respectiv până la încheierea unei perioade fiscale, contribuind activ la prevenirea evaziunii fiscale.

Totodată, sancționarea activităților desfășurate fără a fi organizate conform legii conform legii contribuie la protejarea mediului de afaceri onest, de interferențele din zona evaziunii fiscale.

În cazul controalelor efectuate cu precădere la locurile de comercializare și depozitare, s-a constatat că bunurile pentru care nu există documente justificative care să ateste proveniența legală rămân în circuitul economic, făcând posibilă perpetuarea comportamentului neconform al contribuabilului și favorizând nedeclararea veniturilor

realizate, ca formă primară de manifestare a evaziunii fiscale, fără ca statul să poată interveni operativ și eficient pentru stoparea acestui fenomen negativ.

Neadoptarea unor măsuri care să permită sancționarea operațiunilor ilegale cu bunuri a căror proveniență nu este dovedită sau atragerea răspunderii contravenționale a celor care nu îndeplinesc condițiile legale de desfășurare a activității conduce la perpetuarea unor astfel de activități, cu consecințe în realizarea veniturilor bugetare.

De menționat este că, raportat la contravențiile care erau prevăzute la art. 1 lit. a) și e) din Legea nr. 12/1990, respectiv efectuarea de activități de producție, comerț sau prestări de servicii fără îndeplinirea condițiilor stabilite prin lege și efectuarea de activități de producție, comerț sau prestări de servicii cu bunuri a căror proveniență nu este dovedită, în ultimii 5 ani până la abrogare, la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) au fost aplicate 19.645 de sancțiuni contravenționale principale - 13.216 pentru lit. e) și 6.429 pentru lit. a) - în cuantum de circa 240 milioane lei și au fost dispuse confiscări a căror valoare de piață la momentul confiscării poate fi estimată la peste 360 milioane lei - peste 220 mil. lei pentru lit. e) și peste 140 mil. lei pentru lit. a). La acestea se pot adăuga atât rezultatele directe ale acțiunilor desfășurate de celelalte organe competente, cât și rezultatele indirecte în planul descurajării faptelor ilicite.

Totodată, în practică s-a constatat că există circuite de comercializare mult mai directe, cum sunt cele din mediul online în care, în foarte multe cazuri, circuitul de comercializare este unul relativ opac, dificil de reconstituit, iar bunurile deținute nelegal sunt transportate din depozite nedeclarate direct la cumpărătorul final. Astfel de circuite, comparativ cu cele clasice (producție/import/achiziție intracomunitară - depozitare-magazin), facilitează evaziunea fiscală pentru că sunt mai dificil de reconstituit, în condițiile în care depozitele sunt nedeclarate, iar mărfurile fără documente de proveniență ajung direct la cumpărătorul/consumatorul final.

Pe acest aspect trebuie avut în vedere că, în aplicarea Legii nr. 12/1990, erau abilitate mai multe instituții/structuri cu rezultate notabile în asigurarea respectării cadrului legal.

Reducerea numărului de instituții/autorități care acționau competent în aplicarea legii, prin aparatul propriu creat și perfecționat în acest sens, după caz, este direct proporțională cu efectele directe asupra diminuării veniturilor bugetare realizate, în principal, prin valorificarea bunurilor confiscate intrate în proprietatea privată a statului și a efectelor indirecte, în plan fiscal, obținute prin descurajarea fenomenului ca urmare sancționării drastice a comerțului ilicit. În prezent, numărul de persoane competente pentru verificarea respectării obligațiilor ce pot atrage incidența sancțiunilor contravenționale menționate, este mult mai mic comparativ cu varianta anterioară, fiind limitat la reprezentanții Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului.

Pe considerentele de mai sus, este necesară adoptarea unor măsuri care să descurajeze activitățile economice ilicite, beneficiile cadrului legal propus regăsindu-se în zona conformării voluntare ca efect descurajator al verificărilor efectuate de instituțiile/structurile competente.

De altfel, în expunerea de motive a Legii nr.222/2020 pentru abrogarea Legii nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite și pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 21/1992 privind

protecția consumatorilor nu se regăsesc niciun fel de motivații legate de necesitatea abrogării lit.a) și e) ale art.1 din Legea nr.12/1990.

La acest moment, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Autoritatea Vamală Română nu dispun de instrumente suficiente în vederea asigurării respectării trasabilității transporturilor rutiere de bunuri pe teritoriul României, existând astfel pericolul deturnării transporturilor rutiere de bunuri atât în situațiile în care acestea se află în tranzit sau au ca destinație finală un operator economic de pe teritoriul național.

Este bine-cunoscut faptul că evaziunea fiscală este un fenomen negativ ale cărui efecte negative afectează veniturile bugetare și distorsionează mediul de afaceri. Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale asigură egalitatea cetățenilor prin echitatea impunerii, un mediu de afaceri în care legile pieței să funcționeze liber, concomitent cu încasări mai bune la bugetul statului.

Prevenirea evaziunii fiscale presupune activități în scop de conformare dar și acțiuni de monitorizare și control operativ în zone/domenii în care există o indisciplină financiară, contabilă și fiscală.

În acest sens, acțiunile operative consacrate, organizate în zonele în care activitățile comerciale sunt concentrate și la depozitele de mărfuri, sunt lipsite de eficiență în lipsa unor sancțiuni coercitive corespunzătoare gradului de pericol social al faptelor contravenționale săvârșite. Contravenienții care au intenții de eludare a legii își asumă plata unei amenzi modice și preferă să nu întocmească documente justificative a căror lipsă creează dificultăți organului de control în demersul legitim de evaluare a stării de fapt fiscale.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată, cu modificările și completările ulterioare reglementează sancțiuni pentru fapte ce se regăsesc în imediata vecinătate a evaziunii fiscale, cea mai cunoscută fiind neemiterea de bonuri fiscale pentru toate bunurile livrate cu amănuntul sau serviciile prestate direct către populație. Frecvența abaterilor constatate indică o reducere a conformării la respectarea acestor prevederi legale ceea ce denotă că regimul sancționator actual nu își mai atinge scopul impunându-se astfel o actualizare a unor sancțiuni contravenționale. În ultimii trei ani, la nivelul ANAF, au fost aplicate circa 17.000 sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999, evoluția anuală indicând un trend crescător care arată o înmulțire a cazurilor în care contribuabilii nu se conformează la respectarea prevederilor din domeniul aparatelor de marcat electronice fiscale.

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 207 privind Codul de procedură, cu modificările și completările ulterioare sunt acte normative fundamentale care asigură realizarea politicii fiscale, respectarea acestor reglementări fiind esențială pentru existența unui mediu concurențial corect. Experiența instituțională a relevat faptul că sancțiunile contravenționale actuale nu mai pot contribui substanțial la o creștere susținută a conformării ceea ce indică necesitatea eliminării posibilității de achitare a jumătate din minimul amenzii, pentru a crește potențialul disuasiv al sancțiunilor contravenționale.

Adoptarea OUG nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-

bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative a fost determinată de necesitatea reducerii decalajului fiscal rezultat din evaziunea și fraudă fiscală și a impactului negativ al acestora asupra nivelului încasărilor la bugetul general consolidat al statului, în contextul în care combaterea fraudei în domeniul comerțului de bunuri cu risc fiscal ridicat reprezintă una dintre liniile prioritare de acțiune la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, iar cauzistica a demonstrat că prejudiciile cauzate bugetului general al statului sunt semnificative și, în multe cazuri, TVA rămâne nerecuperată. Pentru întărirea disciplinei operaționale în domeniul reglementat, respectiv pentru a potența efectele regimului sancționatoriu și atingerea scopului legiuitorului, este necesară eliminarea posibilității de achitare a jumătate din minimul amenzii.

În ceea ce privește Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare :

- Codul de procedură fiscală prevede la art. 60 alin. (4) obligația organului fiscal local de a transmite organului fiscal central informații cu privire la bunurile imobile deținute în proprietate de rezidenți ai altor state membre ale Uniunii Europene pe teritoriul respectivei unități administrativ-teritoriale. Aceste informații sunt transmise în scopul realizării schimbului automat obligatoriu de informații dintre România și celelalte state membre ale Uniunii Europene, prevăzut la art. 291 din același act normativ.

Pe de altă parte, la art. 68 alin. (2) din Codul de procedură fiscală s-a instituit obligația organului fiscal local de a transmite organului fiscal central informații privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării conform Codului fiscal.

Totodată, în prezent nu este reglementată periodicitatea transmiterii de către organele fiscale locale a informațiilor prevăzute la art. 60 alin. (4) și 68 alin. (2) către organul fiscal central.

De asemenea, cadrul legal de reglementare a impozitelor și taxelor locale prevăzut de Codul fiscal, aprobat prin Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, se află într-un amplu proces de revizuire, prin componenta C8. "Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii" din PNRR urmărindu-se și realizarea unui sistem informatic care permite implementarea unui model automat de evaluare a proprietăților.

Activitățile necesare în acest scop vizează și inventarierea și analiza datelor disponibile și a surselor de informații relevante pentru administrarea impozitelor pe proprietate și evaluarea proprietăților. Platforma PatrimVen este proiectată spre a permite unităților administrativ - teritoriale să partajeze datele/informațiile privind proprietățile imobiliare fiind considerată importantă în context. PatrimVen reprezintă un depozit de date în care sunt colectate și agregate date obținute de Ministerul Finanțelor/Agenția Națională de Administrare Fiscală, în condițiile legii, unitățile administrativ - teritoriale având obligația de a transmite informațiile către organul fiscal central cu privire la bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării conform Codului fiscal, aprobat prin Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

- Art. 61 din Codul de procedură fiscală reglementează obligația instituțiilor de credit, instituțiilor de plată și instituțiilor emitente de monedă electronică de a furniza informații privind conturile deschise sau închise privind persoanele fizice și ținând cont de faptul că defuncții pot avea deschise asemenea conturi la aceste instituții financiare, în vederea

instrumentării cauzelor succesoriale notarul public are nevoie și de informații privind conturile defuncților deschise la instituții de plată și instituții emitente de monedă electronică. Totodată, textul de lege nu reglementează posibilitatea ca notarii publici să obțină informații de la organele fiscale referitoare la băncile la care defuncții au conturi bancare deschise, în vederea instrumentării cauzelor succesoriale.

- La art. 336 din Codul de procedură fiscală sunt enumerate faptele ce fac obiectul contravențiilor fiscale care sunt în strânsă corelare cu obligațiile contribuabililor stabilite prin reglementările în vigoare.

În prezent, textul de lege nu prevede sancțiuni cu privire la netransmiterea, transmiterea cu întârziere, transmiterea incorectă și/sau incompletă, de către organele fiscale locale către organul fiscal central, a informațiilor cu privire la bunurile imobile deținute în proprietate de rezidenți ai altor state membre ale Uniunii Europene și informații/date privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării conform Codului fiscal și nici sancțiuni privind netransmiterea, transmiterea cu întârziere, transmiterea incorectă și/sau incompletă a informațiilor prevăzute de Codul de procedură fiscală de către organul fiscal central către organul fiscal local.

În ce privește Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare:

- 435 (13) și articolul 449 alineatul (2), litera o) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, nu conțin dispoziții și sancțiuni cu privire la obligația operatorilor economici înregistrați conform art. 435 alin. (3) și (4) să înștiințeze autoritățile competente despre orice modificare pe care o aduc datelor pe baza cărora este efectuată înregistrarea potrivit prevederilor stabilite prin ordin al președintelui Autorității Vamale Române. Neanunțarea modificării unor date are drept consecință îngreunarea activității de administrare, supraveghere și control a operatorilor economici care distribuie și comercializează băuturi alcoolice, tutun prelucrat și produse energetice - benzine, motorine, petrol lampant, gaz petrolier lichefiat și biocombustibili, produse accizabile cu risc fiscal ridicat.

- potrivit prevederilor art. 414³ alin. (1) și art. 414¹¹, operatorii economici care efectuează achiziții, respectiv livrări de produse accizabile cu accize plătite în statul membru de expediție trebuie să se înregistreze în calitate de destinatar certificat, respectiv expeditor certificat. Legislația în vigoare nu stabilește ca și contravenție lipsa înregistrării;

- potrivit art. 435 alin. (6), băuturile alcoolice livrate de operatorii economici producători către operatorii economici distribuitori sau comercianți angro trebuie să fie însoțite și de o copie a certificatului de marcă al producătorului, din care să rezulte că marca îi aparține. Lipsa certificatului de marcă nu constituie contravenție;

- potrivit prevederilor art. 449 alin. (2) lit. o) Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, constituie contravenție desfășurarea activităților de comercializare angro a băuturilor alcoolice și tutunului prelucrat și activităților de comercializare în sistem angro și/sau en detail a produselor energetice - benzine, motorine, petrol lampant, gaz petrolier lichefiat, precum și a biocombustibililor, cu nerespectarea de către operatorii economici a obligațiilor prevăzute la art. 435 alin. (3) și (4).

Contravenția se sancționează în prezent cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei, precum și cu suspendarea activității de comercializare a produselor accizabile pe o perioadă de 1-3 luni.

Practica structurii vamale a demonstrat că simpla sancțiune pecuniară nu își atinge scopul pentru care a fost instituită și nu descurajează operatorii economici să comercializeze produse accizabile fără să respecte legislația fiscală.

- potrivit art. 444 alin. (3) din Legea nr. 227/2015, operatorul economic care produce, achiziționează din alte state membre UE sau importă produse supuse accizelor de natura celor prevăzute la art. 439 trebuie să se autorizeze la autoritatea competentă, potrivit prevederilor normelor metodologice reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016.

În situația în care operatorul economic nu respectă prevederile sus menționate și achiziționează produse accizabile nearmonizate, acesta nu poate fi sancționat contravențional deoarece nu este prevăzută sancțiune contravențională pentru nerespectarea acestei obligații legale.

Lipsa solicitării obținerii unei autorizații conduce la imposibilitatea administrării fiscale adecvate a operatorului economic care achiziționează produse accizabile nearmonizate, intracomunitar sau prin operațiuni proprii de import. Astfel, produsele accizabile nearmonizate pot fi tranzacționate prin diferite canale de comercializare, inclusiv online, fără evidențierea corectă a obligațiilor fiscale, în special în ceea ce privește accizele.

Pentru a crește conformarea în ceea ce privește autorizarea, ca premisă primară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale, se impune reglementarea unei contravenții și stabilirea unei sancțiuni contravenționale a cărei aplicare care să descurajeze acest fenomen negativ.

Respectarea sistematică a acestor prevederi legale, ar indica un comportament orientat către conformare și ar constitui o premisă puternică pentru prevenirea evaziunii fiscale.

Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată are scopul de a reglementa tranzacțiile în numerar între persoane juridice, persoane juridice și persoane fizice și între persoane fizice. Raționamentul avut în vedere de legiuitor a constat în necesitatea întăririi disciplinei financiare, combaterea evaziunii fiscale și a acțiunilor de spălare a banilor. Un rol important în promovarea acestui act normativ au avut și recomandările Comisiei Europene cu privire la limitările utilizării plăților în numerar și înăsprirea sancțiunilor pentru persoanele care fac plăți în numerar peste un plafon maxim stabilit. Mai mult decât atât, chiar și în ultimul proces de evaluare MONEYVAL a fost evidențiat faptul că economia României este bazată pe numerar, iar dimensiunea economiei subterane este de aproximativ 30% din PIB, utilizarea numerarului fiind principala metodă de spălare a banilor, la nivel național.

O mai bună trasabilitate a fluxurilor financiare constituie o premisă puternică pentru creșterea conformării și descurajarea activităților ilicite ce conduc la sustragerea de la plata obligațiilor fiscale. Este bine-cunoscut faptul că utilizarea masivă a numerarului constituie un mediu prielnic pentru evaziunea fiscală, dar și pentru alte forme de neconformare fiscală, inclusiv sustragerea de la executarea silită.

Decontările prin instrumente bancare impun o disciplină financiară consistentă, permit reconstituirea stării fiscale și asigură premisele recuperării unor eventuale creanțe fiscale datorate bugetului de stat, stabilite ca urmare a descoperirii și sancționării unor activități

ilicite. Instalarea terminalelor POS nu poate fi o povară pentru contribuabili în condițiile în care, potrivit art. 2 alin. (3) din OUG nr. 193/2002, cheltuielile cu achiziționarea și instalarea terminalelor de plată vor fi suportate de către instituțiile acceptante.

Limitarea tranzacțiilor cu numerar și extinderea utilizării mijloacelor moderne de plată devin astfel o completare firească a măsurilor de întărire a disciplinei financiare, având efecte atât în reducerea economiei informale cât și în planul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, experiența instituțională a relevat o multitudine de situații în care în evidențele contabile figura o valoare extrem de mare a numerarului, dar în realitate exista o valoare mult mai mică, diferența fiind preluată de unele persoane din cadrul unei societăți și utilizată în scopuri personale de-a lungul timpului. În cadrul controalelor fiscale aceste tranzacții au fost reîncadrate potrivit stării de fapt reale și a fost aplicat tratamentul corect din punct de vedere fiscal. Potrivit situațiilor financiare depuse pentru anul 2022, la nivel național există aproximativ 100.000 contribuabili mici și mijlocii care au declarat un sold de casă mai mare de 50.000 lei, din această categorie fiind exceptați cei prevăzuți la art. 1 alin. (2) din lege.

Existența unui plafon al sumelor ce pot fi disponibile la nivelul unei casierii va conduce la o reducere drastică a riscului la utilizarea frauduloasă valorilor mari de numerar disponibile în casierie fără a perturba activitatea curentă a societăților care acționează cu bună-credință.

În anul 2021 a fost reglementat sistemul național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică la nivel național prin Ordonanța de Urgență nr. 120 din 4 octombrie 2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 78/2000 privind omologarea, eliberarea cărții de identitate a vehiculului și certificarea autenticității vehiculelor rutiere în vederea introducerii pe piață, punerii la dispoziție pe piață, înmatriculării sau înregistrării în România, precum și supravegherea pieței.

Ulterior emiterii OUG 120/2021, au fost aprobate următoarele acte normative cu impact asupra unor categorii de contribuabili:

- a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin care, la art. XXXVII, s-a stabilit că, prin derogare de la prevederile OUG 120/2021, pentru produsele cu risc fiscal ridicat stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, comercializate în relația B2B, furnizorii sunt obligați, începând cu data de 1 iulie 2022, să transmită facturile emise în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, indiferent dacă destinatarii sunt sau nu înregistrați în Registrul RO e-Factura;
- b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 131/2021 privind modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, prin care s-a introdus obligația unităților afiliate de a transmite facturile emise către titularii voucherelor de vacanță în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, începând cu data de 01 aprilie 2022;
- c) Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 12/2022 privind stabilirea produselor cu risc fiscal ridicat, comercializate în relația B2B

d) Legea 139/2022 pentru aprobarea OUG 120/2021, prin care la art. II s-a stabilit că începând cu data de 1 iulie 2022, operatorii economici stabiliți în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, au obligația, în relația B2G, să emită facturi electronice și să le transmită prin sistemul național privind factura electronică RO e-Factura.

Prin scrisoarea înregistrată de Comisie la 14 ianuarie 2022, România a solicitat autorizația de a introduce măsură specială de derogare de la Directiva 2006/112/CE („măsura specială”), în vederea instituirii facturării electronice obligatorii pentru toate tranzacțiile efectuate între persoanele impozabile stabilite pe teritoriul României.

Urmare diligențelor întreprinse, România a obținut Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1553 a Consiliului din 25.07.2023 de autorizare a României să introducă o măsură specială de derogare de la articolele 218 și 232 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al TVA, publicată în Jurnalul Oficial al UE L188 din data de 27.07.2023, care prevede:

- prin derogare de la articolul 218 din Directiva 2006/112/CE, România este autorizată să accepte numai facturi emise de persoane impozabile stabilite pe teritoriul României sub formă de documente sau mesaje în format electronic;

- prin derogare de la articolul 232 din Directiva 2006/112/CE, România este autorizată să prevadă că utilizarea facturilor electronice emise de persoane impozabile stabilite pe teritoriul României nu face obiectul acceptării de către destinatarul stabilit pe teritoriul României;

Decizia se aplică de la data de 01.01.2024.

Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare, reglementează faptul că Oficiul Național al Registrului Comerțului afisează în Buletinul electronic al registrului comerțului, cu cel puțin 15 zile calendaristice înaintea pronunțării acțiunii de dizolvare sau radiere, lista societăților pentru care urmează să se formuleze acțiuni în acest sens.

Acest termen este extrem de scurt, astfel încât organele fiscale din subordinea ANAF, nu au timpul necesar în vederea formulării opoziției la hotărârile judecătorești prin care se pronunță dizolvarea ori radierea societăților.

Pe de altă parte, textul actual nu reglementează ce se întâmplă în situația în care societățile pentru care trebuie să se pronunțe dizolvarea sau radierea, înregistrează obligații bugetare restante sau dacă pentru sunt acțiuni de control fiscal în desfășurare

2.3. Schimbări preconizate

Impozitul pe profit

Impozitul minim

Se instituie un impozit minim pe cifra de afaceri pentru întărirea disciplinei fiscale care să asigure o contribuție minimă datorată de un contribuabil plătitor de impozit pe profit pentru situația în care impozitul pe profit, determinat pe baza prevederilor generale ale titlului II din Codul fiscal, este mai mic decât valoarea impozitului minim pe cifra de afaceri.

Acesta se datorează, în situația în care contribuabilul înregistrează în anul precedent o cifră de afaceri de peste 50.000.000 euro, și care în anul de calcul determină un impozit pe profit, cumulat de la începutul anului fiscal/anului fiscal modificat până la sfârșitul trimestrului/anului de calcul, mai mic decât impozitul minim pe cifra de afaceri.

Regulile sunt stabilite și pentru cazul în care rezultatul fiscal cumulat la sfârșitul trimestrului/anului de calcul este pierdere fiscală sau profit impozabil dar nu datorează impozit pe profit deoarece se află în perioada de recuperare a pierderii fiscale.

Impozitul minim pe cifra de afaceri (IMCA) se determină astfel:

$IMCA = 1\% * (VT - V_s - I - A)$, unde:

VT = venituri totale;

V_s - venituri care se scad din veniturile totale (respectiv: veniturile neimpozabile prevăzute la art. 23 și 24, veniturile aferente costurilor stocurilor de produse și serviciilor în curs de execuție, veniturile din producția de imobilizări corporale și necorporale neincluse valoarea indicatorului I, veniturile din subvenții, veniturile realizate din despăgubiri, de la societățile de asigurare/reasigurare, pentru pagubele produse bunurilor de natura stocurilor sau a activelor corporale proprii; veniturile reprezentând accizele care au fost reflectate concomitent în conturile de cheltuieli);

I - valoarea imobilizărilor în curs de execuție ocazionate de achiziția/producția de active, înregistrate în evidența contabilă începând cu data de 1 ianuarie 2024, respectiv începând cu prima zi a anului fiscal modificat care începe în anul 2024;

A - amortizarea contabilă la nivelul costului istoric aferentă activelor achiziționate/produse începând cu data de 1 ianuarie 2024/prima zi a anului fiscal modificat care începe în anul 2024. Nu se cuprinde în acest indicator amortizarea contabilă a activelor incluse în valoarea indicatorului I.

Activele luate în calcul, pentru determinarea indicatorilor I și A prevăzuți la alin. (3) sunt cele stabilite prin ordin al ministrului finanțelor, iar selecția categoriilor de active eligibile se realizează pe baza unor criterii legate de natura activității desfășurate. Ordinul ministrului finanțelor se emite în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Sunt reglementate reguli și pentru:

- impozitul pe profit cu care se efectuează comparația, respectiv faptul că acesta reprezintă impozitul pe profit înainte de scăderea sumelor potrivit legii, ajustat astfel: din acest impozit pe profit se scad sumele reprezentând sponsorizare/mecenat, alte sume care se scad din impozitul pe profit, potrivit legilor speciale, precum și reducerea

impozitului pe profit conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 153/2020 pentru instituirea unor măsuri fiscale de stimulare a menținerii/creșterii capitalurilor proprii, precum și pentru completarea unor acte normative, după caz, și nu se scad sumele reprezentând creditul fiscal extern, impozitul pe profit scutit potrivit art. 22 și impozitul pe profit scutit potrivit Legii cooperăției agricole nr. 566/2004, după caz;

- efectuarea comparației în funcție de sistemul de plată a impozitului (trimestrial, anual cu plăți anticipate sau fără plăți anticipate);
- efectuarea comparației în cazul contribuabililor care aplică regulile de consolidare fiscală (grup fiscal).

Impozitul suplimentar

În cazul instituțiilor de credit - persoane juridice române și al sucursalelor din România ale instituțiilor de credit - persoane juridice străine, impozitul suplimentar este un impozit calculat prin aplicarea unei cote de 1% asupra cifrei de afaceri, care cuprinde:

- a) venituri din dobânzi;
- b) venituri din dividende;
- c) venituri din taxe și comisioane;
- d) câștiguri (pierderi) din derecunoașterea activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net;
- e) câștiguri sau pierderi aferente activelor și datoriilor financiare deținute în vederea tranzacționării, net;
- f) câștiguri sau pierderi aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere, net;
- g) câștiguri sau pierderi aferente activelor și datoriilor financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net;
- h) câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire, net;
- i) diferențe de curs de schimb (câștig sau pierdere), net;
- j) câștiguri sau pierderi din derecunoașterea activelor nefinanciare, net;
- k) alte venituri din exploatare.

Impozitul suplimentar reprezintă cheltuială nedeductibilă la determinarea rezultatului fiscal.

Impozitului minim/ impozitul suplimentar pe cifra de afaceri se datorează începând cu data de 1 ianuarie 2024 iar pentru contribuabilii care au optat pentru un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic prevederile se aplică începând cu prima zi a anului fiscal modificat care

începe în anul 2024, după caz.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

Se reglementează două cote de impozitare, în funcție de veniturile realizate și natura activităților desfășurate:

a) 1%, pentru microîntreprinderile care realizează venituri care nu depășesc 60.000 euro inclusiv și care nu desfășoară activitățile prevăzute la lit. b) pct. 2;

b) 3%, pentru microîntreprinderile care:

1. realizează venituri peste 60.000 euro; sau

2. desfășoară activități, principale sau secundare, corespunzătoare codurilor CAEN: 5821 - *Activități de editare a jocurilor de calculator*, 5829 - *Activități de editare a altor produse software*, 6201 - *Activități de realizare a soft-ului la comandă (software orientat client)*, 6209 - *Alte activități de servicii privind tehnologia informației*, 5510 - *Hoteluri și alte facilități de cazare similare*, 5520 - *Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată*, 5530 - *Parcuri pentru rulote, campinguri și tabere*, 5590 - *Alte servicii de cazare*, 5610 - *Restaurante*, 5621 - *Activități de alimentație (catering) pentru evenimente*, 5629 - *Alte servicii de alimentație n.c.a.*, 5630 - *Baruri și alte activități de servire a băuturilor*, 6910 - *Activități juridice - numai pentru societățile cu personalitate juridică care nu sunt entități transparente fiscal, constituite de avocați potrivit legii*, 8621 - *Activități de asistență medicală generală*, 8622 - *Activități de asistență medicală specializată*, 8623 - *Activități de asistență stomatologică*, 8690 - *Alte activități referitoare la sănătatea umană*.

Cotele de impozitare, menționate mai sus, aplicabile veniturilor microîntreprinderilor se reglementează începând cu data de 1 ianuarie 2024.

Impozitul pe venit și contribuții sociale obligatorii

1. Se propune revizuirea reglementării privind acordarea facilităților fiscale pentru persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor, ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator în sensul restrângerii aplicării facilităților fiscale numai la locul unde se află funcția de bază, în baza unui contract individual de muncă, raport de serviciu, act de delegare sau detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, după caz. De asemenea se propune limitarea aplicării facilității fiscale până la 31 decembrie 2028 inclusiv, similar cu termenul prevăzut pentru facilitățile fiscale acordate sectoarelor construcției, agricol și industria alimentară precum și introducerea unui plafon până la care se acordă scutirea de la plata impozitului pe venit, respectiv până la nivelul a 10.000 lei inclusiv. Pentru partea din venitul brut lunar ce depășește 10.000 lei nu se aplică facilitățile fiscale.

Măsura are în vedere corelarea prevederilor din Codul fiscal cu privire la unele condiții de acordare a scutirii de la plata impozitului pe venit pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator, respectiv veniturile sunt realizate de la un singur angajator/plătitor, cu scutirea de impozit pentru veniturile de aceeași natură realizate în sectorul construcții, sectorul agricol și industria alimentară, în cadrul aceluiași plafon de 10.000 lei lunar. În cazul în care persoanele fizice realizează venituri de la mai mulți angajatori/plătitori, scutirea se acordă la locul unde se află funcția de bază.

2. Se propune revizuirea reglementării privind acordarea facilităților fiscale pentru sectorul construcții, precum și în sectorul agricol și în industria alimentară în sensul restrângerii aplicării facilităților fiscale pentru un singur contract individual de muncă, cu normă întreagă sau cu timp parțial, la nivel de angajat, la un singur angajator/plătitor de venit, pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor de până la 10.000 lei inclusiv. În cazul existenței mai multor raporturi juridice care generează venituri din salarii și asimilate salariilor, scutirea se acordă la locul unde se află funcția de bază. Revizuirea condițiilor de acordare a facilităților fiscale, în sensul restrângerii aplicării acestora unui singur contract de muncă, la nivel de angajat, are în vedere faptul că se constată o majorare a numărului de contracte de muncă în domeniile pentru care se aplică facilitățile fiscale, ca urmare a divizării contractelor în baza cărora venitul brut aferent depășește nivelul plafonului netabil de 10.000 lei, în mai multe contracte de muncă.

Totodată, se propune modificarea reglementării privind condiția de acordare a facilității fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor în sectorul construcții, care vizează modul de raportare la nivelul salariu brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi, în sensul înlocuirii sintagmei “de minimum 4.000 lei lunar” cu sintagma “prevăzut de lege pentru activitățile din domeniul construcțiilor” în cazul domeniilor prevăzute de Codul fiscal.

În mod similar, se propune modificarea reglementării privind condiția de acordare a facilității fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor în sectorul agricol și în industria alimentară care vizează modul de raportare la nivelul salariului brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi, în sensul înlocuirii sintagmei “de minimum 3.000 lei lunar” cu sintagma “prin raportare la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în domeniul/sectorul agricol și în industria alimentară stabilit potrivit legii pentru domeniul/sectorul agricol și industria alimentară”.

Aceste modificări au în vedere necesitatea corelării prevederilor din Codul fiscal referitoare la condiția de acordare a facilității fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate în sectorul/domeniul construcții, agricol și în industria alimentară referitoare la nivelul salariului brut de încadrare lunar cu reglementările prin care se stabilește nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în aceste sectoare/domenii de activitate.

3. Se propune, în cazul veniturilor din activități independente pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, modificarea prevederilor referitoare la cheltuielile deductibile. Astfel, se propune includerea în categoria cheltuielilor deductibile limitat, a cheltuielilor efectuate cu sumele reprezentând echivalentul în lei al tichetelor de masă acordate în aceleași limite și condiții ca cele prevăzute de lege pentru acestea, de angajatori angajaților care nu beneficiază de astfel de tichete.

Măsura are în vedere reglementarea unui tratament fiscal identic pentru cheltuielile de această natură, indiferent dacă angajatorul optează pentru acordarea acestor beneficii angajaților sub forma biletelor de valoare sau, după caz, sub forma echivalentului în lei al acestora.

4. Pentru veniturile din activități independente realizate în baza contractelor de activitate sportivă, potrivit legii, se propune modificarea stabilirii bazei de impozitare, respectiv, cota de impozit de 10% se aplică asupra diferenței dintre venitul brut și contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată și reținută la sursă potrivit prevederilor Titlului V - Contribuții sociale obligatorii.

Măsura are în vedere corelarea prevederilor din Codul fiscal referitoare la stabilirea bazei impozabile pentru veniturile obținute de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente în baza contractelor de activitate sportivă, potrivit legii, cu cele care vizează acordarea dreptului de deducere a contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru contribuabilii care stabilesc venitul net anual impozabil cu luarea în calcul a contribuției respective - venituri din activități independente pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitatea în partidă simplă.

5. În cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor se propune reglementarea unui regim fiscal aplicabil avantajelor reprezentând echivalentul în lei al tichetelor de masă acordate de angajatori în beneficiul angajaților, similar cu cel aplicabil tichetelor de masă. Echivalentul în lei al biletelor de valoare menționate anterior se poate acorda angajaților care nu beneficiază de astfel de bilete de valoare.

Totodată, în corelare cu măsura potrivit căreia se reglementează un regim fiscal similar cu cel aplicabil tichetelor de masă pentru sumele reprezentând echivalentul în lei al acestora, se propune completarea prevederilor referitoare la condițiile de acordare a veniturilor/avantajelor reprezentând contravaloarea hranei acordate de către angajator pentru angajații proprii, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, în limita valorii maxime, potrivit legii, a unui tichet de masă/persoană/zi, prevăzută la data acordării, în conformitate cu legislația în vigoare. Astfel, prevederile referitoare la plafonul neimpozabil și care nu se cuprinde în baza de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii, nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de tichete de masă, în conformitate cu legislația în vigoare sau, după caz, de echivalentul în lei al acestora.

Se propune completarea prevederilor referitoare la condițiile de acordare a sumelor reprezentând contravaloarea serviciilor turistice și/sau de tratament, inclusiv transportul, pe perioada concediului, pentru angajații proprii și membrii de familie ai acestora, acordate de angajator, astfel cum este prevăzut în contractul individual de muncă, regulamentul intern, sau primite în baza unor legi speciale și/sau finanțate din buget, în limita unui plafon anual, pentru fiecare angajat, reprezentând nivelul unui câștig salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul în care au fost acordate. În acest caz, prevederile nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de vouchere de vacanță, în conformitate cu legislația în vigoare.

Măsurile au în vedere asigurarea resurselor necesare bugetului general consolidat.

6. Începând cu data de 01 iulie 2024, se propune modificarea cotei de impozit pentru veniturile realizate de persoanele fizice a căror proveniență nu poate fi dovedită, prin introducerea unei cote de 70% aceasta având ca scop creșterea conformării voluntare a contribuabililor, cu implicații favorabile asupra creșterii încasărilor bugetare.

Până la data intrării în vigoare a noilor prevederi, se oferă o fereastră de oportunitate contribuabililor în vederea conformării, respectiv să-și declare veniturile și să-și plătească obligațiile fiscale aferente acestora, evitând riscul încadrării acestora în categoria de risc fiscal și a declanșării unor verificări a situației fiscale personale, cu consecința impunerii cu noua cotă de impozitare și a obligațiilor fiscale accesorii aferente.

Modificările propuse se aplică deciziilor de impunere emise de organele fiscale începând cu data de 1 iulie 2024.

7. În cazul veniturilor din activități independente, pentru care venitul net anual se determină în sistem real, la stabilirea venitului net anual impozabil va fi luată în calcul și contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată potrivit prevederilor titlului V - Contribuții sociale obligatorii.

În corelare cu această modificare, precum și cu faptul că contribuția de asigurări sociale este deductibilă la calculul venitului net anual impozabil și se datorează pentru veniturile cumulate supuse acestei contribuții, realizate din mai multe categorii de venituri (activități independente, drepturi de proprietate intelectuală) este necesară reglementarea modalității de determinare a venitului net anual impozabil din drepturi de proprietate intelectuală.

În cazul veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate în partidă simplă, venitul net anual impozabil se stabilește prin deducerea din venitul net anual recalculat a contribuției de asigurări sociale corespunzătoare veniturilor respective.

Astfel, pentru stabilirea venitului net anual impozabil pentru veniturile din activități independente și din drepturi de proprietate intelectuală, nivelul CAS și CASS deductibile va fi stabilit proporțional cu ponderea venitului net anual determinat în sistem real în total bază anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale, respectiv al contribuției de asigurări sociale de sănătate.

Măsura are în vedere necesitatea eliminării distorsiunilor în ceea ce privește regimul de deductibilitate al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul veniturilor din activități independente, pentru care venitul net anual se determină în sistem real pe baza datelor din contabilitatea în partidă simplă, față de cel aplicabil veniturilor din salarii și asimilate salariilor.

8. Se propune reducerea cotei contribuției de asigurări sociale cu punctele procentuale corespunzătoare cotei de contribuție la fondul de pensii administrat privat prevăzută în Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare în cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor obținute de către persoanele fizice ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator, în condițiile stabilite prin ordin comun al ministrului cercetării, inovării și digitalizării, al ministrului muncii și solidarității sociale, al ministrului educației și al ministrului finanțelor.

De asemenea, se propune scutirea de la plata contribuției la fondul de pensii administrat privat reglementat de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor ca urmare a desfășurării de activități de creare de programe pentru calculator, în aceleași condiții. Persoanele fizice pot opta pentru plata contribuției datorată la fondul de pensii administrat

privat.

Prevederea se aplică până la data de 31 decembrie 2028.

Măsura are în vedere acordarea facilităților fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor ca urmare a desfășurării activității de creare de programe pentru calculator în mod similar cu cele acordate în cazul persoanelor fizice care realizează venituri în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții, în sectorul agricol și în industria alimentară care se încadrează în condițiile prevăzute de Codul fiscal.

9. Se propune eliminarea exceptării de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor realizate în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții, sectorul agricol, sau în industria alimentară și se încadrează în condițiile pentru acordarea facilităților.

De asemenea, ținând cont de faptul că facilitățile ce vizează obligațiile fiscale datorate de angajatori nu au fost aplicabile, nefiind instituită schema în domeniul ajutorului de stat, se propune abrogarea prevederilor referitoare la:

- reducerea cotei contribuției asiguratorii pentru muncă la nivelul cotei care se face venit la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale constituit în baza Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare;

- scutirea de la plata contribuției de asigurări sociale datorată de angajatori pentru activitatea desfășurată în condiții deosebite, speciale sau în alte condiții de muncă.

Măsura are în vedere angajamentele asumate de Guvern în cadrul PNRR care vizează reducerea etapizată a distorsiunilor și stimulentele fiscale excesive, în principal pentru impozitul pe venit și contribuțiile sociale, fără a fi afectată creșterea economică și dezvoltarea sectoarelor economice impactate de deciziile de politică fiscală.

Măsura propusă a condus la efectuarea unor corelații de natură tehnică.

10. Includerea în baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor a sumelor reprezentând valoarea nominală a tichetelor de masă și a voucherelor de vacanță acordate potrivit legii, precum și a echivalentului în lei al tichetelor de masă acordate, angajaților care nu beneficiază de astfel de bilete de valoare, în aceleași limite și condiții ca cele prevăzute de lege pentru acestea.

Măsura are în vedere aplicarea unui tratament fiscal unitar pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor sub formă de tichete de masă și vouchere de vacanță, acordate potrivit legii, cu cel aplicabil în cazul indemnizației de hrană și al indemnizației de vacanță, acordate potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

11. Se propune modificarea prevederilor privind stabilirea, declararea și plata contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de persoanele fizice

Modificarea regimului aplicabil în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din

activități independente, astfel:

- Persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, din una sau mai multe surse, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate pe fiecare sursă de venit, la o bază anuală de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, care nu poate fi mai mare decât cea corespunzătoare unei baze anuale de calcul egală cu nivelul de 60 salarii minime brute pe țară în vigoare la termenul de depunere a Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate. În cazul veniturilor estimate, contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată se stabilește la o bază de calcul egală cu venitul estimat a se realiza pentru anul fiscal sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, care nu poate fi mai mare decât cea corespunzătoare unei baze anuale de calcul egală cu nivelul de 60 salarii minime brute pe țară în vigoare la termenul de depunere a Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate se calculează de către contribuabilii care realizează venituri din activități independente, altele decât cele realizate în baza contractelor de activitate sportivă, potrivit legii, prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei anuale de calcul. Pentru declararea și plata contribuției de asigurări sociale de sănătate acești contribuabili depun declarația unică la termenele și în condițiile prevăzute în cazul impozitului pe venit pentru persoanele fizice care realizează venituri din activități independente.

În situația în care baza de calcul, cumulată din una sau mai multe surse de venit din activități independente, corespunzătoare veniturilor estimate/realizate sau pentru care s-a aplicat reținerea la sursă în cursul anului, după caz, este mai mică decât cea corespunzătoare unei baze de calcul egală cu nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, persoanele fizice care realizează venituri din activități independente datorează o diferență de contribuție de asigurări sociale de sănătate până la nivelul celei corespunzătoare bazei de calcul egală cu 6 salarii minime brute pe țară. Pentru calcularea și declararea acestei diferențe de contribuție de asigurări sociale de sănătate, persoanele fizice depun declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor.

Diferența de contribuție de asigurări sociale de sănătate nu se datorează în cazul în care, în anul fiscal precedent, persoana fizică a realizat venituri din:

a) salarii și asimilate salariilor la un nivel cel puțin egal cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare în perioada în care au fost realizate veniturile; sau

b) din drepturi de proprietate intelectuale, din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit titlului II sau titlului III, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții sau din alte surse, pentru care datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la un nivel cel puțin egal cu 6 salarii minime brute pe țară.

De asemenea, nu datorează diferența de contribuție de asigurări sociale de sănătate persoanele fizice care, în anul precedent, s-au încadrat în anumite categorii de persoane

exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate expres menționate de lege.

- În cazul veniturilor realizate în baza contractelor de activitate sportivă, plătitorii veniturilor calculează contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de către beneficiar, prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei de calcul.

Plătitorul de venit reține contribuția astfel stabilită, depune “Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (formular 112), efectuează plata contribuției până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se plătesc veniturile în care a fost reținută. De asemenea, plătitorii de astfel de venituri au obligația de a elibera persoanelor fizice beneficiare de astfel de venituri un document cu privire la nivelul contribuției de asigurări sociale de sănătate reținute la sursă, până în ultima zi a lunii februarie inclusiv a anului curent, pentru anul precedent, în vederea stabilirii de către aceștia a diferenței de contribuție de asigurări sociale de sănătate, în plus sau în minus, după caz.

În situația în care, în cursul anului de realizare a veniturilor, persoanele fizice realizează venituri din contracte de activitate sportivă de la mai mulți plătitori de venituri și contribuția de asigurări sociale de sănătate reținută la sursă, este mai mare decât cea corespunzătoare unei baze de calcul egală cu nivelul de 60 salarii minime brute pe țară, acestea au obligația recalculării contribuției de asigurări sociale de sănătate, prin depunerea declarației unice până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor. Pentru diferența de contribuție de asigurări sociale de sănătate rezultată în plus, în urma recalculării, având în vedere faptul că aceasta este deductibilă la calculul impozitului pe venit, persoana fizică are obligația calculării, declarării și plății impozitului pe venit.

Modificarea regimului fiscal aplicabil din perspectiva contribuției de asigurări sociale de sănătate veniturilor din activități independente, urmărește reducerea diferenței de tratament fiscal pentru veniturile din muncă, respectiv față de regimul aplicabil veniturilor din salarii și asimilate salariilor pentru care baza de calcul al contribuției o reprezintă venitul brut realizat, pe fiecare sursă de venit, fără existența unei plafonări a acesteia. Măsura se încadrează între obiectivele prevăzute în componenta de reformă fiscală din PNRR, ce vizează îmbunătățirea structurii veniturilor fiscale precum și eliminarea distorsiunilor și lacunelor din sistemul fiscal, regăsindu-se și ca recomandare în raportul Băncii Mondiale, conform căreia se propune *”echivalarea impozitării angajaților și lucrătorilor independenți prin eliminarea plafonului contribuțiilor sociale obligatorii aplicat în prezent lucrătorilor independenți”*.

Se are în vedere, totodată, faptul că, începând cu anul 2023, în cazul veniturilor din activități independente, baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate asupra căreia se datorează contribuția o reprezintă nivelul a 6, 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară în funcție de nivelul venitului realizat, cumulativ din categoriile de venituri extrasalariale. De asemenea, în perioada 2018-2022, persoanele care au realizat venituri din activități independente, au datorat contribuția la o bază de calcul fixă egală cu nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, indiferent de nivelul venitului realizat și de numărul surselor și categoriilor de venituri extrasalariale realizate.

În acest context, în care se urmărește eliminarea graduală a facilităților fiscale, a distorsiunilor și lacunelor din sistemul fiscal, se propune stabilirea bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din activități independente, la o bază anuală de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, plafonată la nivelul a 60 salarii

minime brute pe țară.

12. Eliminarea excepției privind distribuția integrală la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, a sumelor reprezentând contribuția asiguratorie pentru muncă, încasate la bugetul de stat de la angajatorii care desfășoară activități în sectorul construcției, sectorul agricol și în industria alimentară și care se încadrează în condițiile de acordare a facilităților.

Măsura are în vedere faptul că facilitățile ce vizează obligațiile fiscale datorate de angajatori ar fi trebuit să fie acordate după aprobarea schemei de ajutor de stat.

Deși, facilitatea fiscală ce constă în reducerea cotei contribuției asiguratorie pentru muncă la nivelul cotei care se face venit la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, vizează obligațiile fiscale datorate de angajatori, în fapt această facilitate nu a fost aplicată, nefiind instituită o schemă în domeniul ajutorului de stat.

Taxa pe valoarea adăugată

1. Se propune revizuirea semnificației expresiei *locuințe care în momentul livrării pot fi locuite ca atare*, în sensul introducerii și a unor condiții cu privire la gradul de finisare a locuințelor și la dotările necesare. Această măsură vizează atingerea următoarelor obiective:

- stabilirea unui grad de finisare/dotare a locuințelor prin care să se asigure că se va aplica TVA în cotă redusă numai pentru acele locuințe care chiar pot fi locuite de beneficiari fără a necesita investiții suplimentare semnificative;

- evitarea aplicării neunitare a cotei reduse de TVA și a incertitudinii furnizorilor cu privire la cota de TVA corectă, prin detalierea expresă la nivelul legii a finisajelor/dotărilor necesare în vederea aplicării cotei reduse de TVA.

2. Se propune menținerea cotei reduse de TVA de 5% pentru livrarea de manuale școlare, cărți, ziare și reviste, accesul la castele, muzee, case memoriale, monumente istorice, monumente de arhitectură și arheologice, grădini zoologice și botanice, târguri, expoziții, cinematografe și evenimente culturale, altele decât cele scutite conform art. 292 alin. (1) lit. m) din Codul fiscal, livrarea de lemn de foc și energie termică și trecerea de la cota de 5% la cota de 9% pentru livrarea de locuințe sociale, livrarea alimentelor de înaltă valoare calitativă, livrarea și instalarea de panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență), iar pentru celelalte operațiuni să se aplice cota standard de TVA. Pentru trecerea de la aplicarea cotei de 5% la 9% pentru livrarea de locuințe, este necesară și introducerea unor dispoziții tranzitorii.

De asemenea, se propune trecerea de la aplicarea cotei reduse de TVA de 9% la aplicarea cotei standard de TVA pentru livrarea de bere fără alcool și de alimente cu zahăr adăugat, al căror conținut total de zahăr este de minimum 10g/100g produs.

Aceste măsuri derivă din recomandările din raportul Băncii Mondiale cu privire la eliminarea cotelor reduse de TVA distributive (eliminare amânată sau etapizată) și nedistributive (eliminare imediată).

Totodată, se propun și modificări ale textului referitor la cota redusă aplicabilă livrării și

instalării de panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență, precum și modificări ale declarațiilor pe propria răspundere prevăzute de lege pentru aplicarea cotei reduse pentru aceste operațiuni, în prezent nefiind corelate.

3. La art. 294 alin. (5) se propune eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere aplicabile operațiunilor efectuate către unități spitalicești de stat.

Accize și alte taxe speciale

1. Se propune abrogarea alin. (2¹) de la art. 342 din Codul fiscal potrivit căruia începând cu 1 ianuarie 2024, nivelul accizelor pentru produsele prevăzute la nr. crt. 1 - 5 din anexa nr. 1, se actualizează cu creșterea prețurilor de consum din ultimele 12 luni, calculate în luna septembrie a anului anterior celui de aplicare, față de perioada octombrie 2022 - septembrie 2023, comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, întrucât intervenția legislativă adusă prin Legea nr. 370/2022 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, este de natură să conducă la impredictibilitate fiscală.

Totodată, se propune abrogarea alin. (2²) de la art. 342 din Codul fiscal potrivit căruia actualizarea anuală a nivelului accizei pentru bere prevăzut la nr. crt. 1 din anexa nr. 1 de la Titlul VIII - Accize și alte taxe speciale din Codul fiscal, să fie limitată la un procent anual care va fi stabilit până la 31 octombrie 2023, având în vedere că intervenția legislativă adusă prin Legea nr. 370/2022 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, este de natură să conducă la impredictibilitate fiscală și este discriminatoriu față de regula generală privind actualizarea nivelului accizelor pentru produsele care fac parte din grupa alcool și băuturi alcoolice.

În plus, astfel cum reiese și din ședința de plen a Camerei Deputaților din data de 16 noiembrie 2022, în cadrul căreia a fost dezbătut proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, a fost susținut pentru admitere doar amendamentul de la marginal 63 ce viza actualizarea, începând cu 1 ianuarie 2024, a nivelului accizelor pentru produsele prevăzute la nr. crt. 1 - 5 din anexa nr. 1 de la Titlul VIII - Accize și alte taxe speciale din Codul fiscal, cu creșterea prețurilor de consum din ultimele 12 luni, calculată în luna septembrie a anului anterior celui de aplicare, față de perioada octombrie 2022 - septembrie 2023, comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, respectiv introducerea la art. 342 din Codul fiscal a alineatului (2¹). În cadrul procesului de vot s-a produs o eroare ce a condus la preluarea în întregime a amendamentului de la marginal 63.

2. Se propune majorarea nivelului accizelor pentru alcool și băuturi alcoolice, începând cu 1 ianuarie 2024. Totodată, prin excepție de la art. 342 alin. (1) din Codul fiscal, se propune ca, în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2024, inclusiv, pentru produsele prevăzute la nr. crt. 1 - 5, reprezentând produsele care fac parte din categoria alcool și băuturi alcoolice, din anexa nr. 1 la Titlul VIII - Accize și alte taxe speciale din Codul fiscal, nivelul prevăzut în

coloanele nr. 3 din această anexă, să nu se actualizeze cu creșterea prețurilor de consum din ultimele 12 luni, calculată în luna septembrie a anului 2022, față de perioada octombrie 2014 - septembrie 2015, respectiv, calculată în luna septembrie a anului 2023, față de perioada octombrie 2014 - septembrie 2015.

De asemenea, pentru asigurarea predictibilității fiscale, se propune revenirea la regula generală privind actualizarea cu creșterea prețurilor de consum a nivelului accizei pentru produsele care fac parte din categoria alcool și băuturi alcoolice de la 1 ianuarie 2025.

3. Prin proiectul de act normativ se propune majorarea nivelului accizelor pentru produsele din tutun prelucrat, începând cu 1 ianuarie 2024. De asemenea, prin excepție de la art. 342 alin. (2) din Codul fiscal, nivelul accizelor aplicabil în perioada 1 ianuarie 2024 - 31 martie 2025 inclusiv, pentru produsele prevăzute la nr. crt. 6 - 9 din anexa nr. 1 la titlul VIII - Accize și alte taxe speciale din Codul fiscal, este nivelul prevăzut în coloana nr. 3 din această anexă.

De asemenea, prin proiectul de act normativ se propune majorarea nivelului accizelor pentru lichidul care conține nicotină și tutunul conținut în produse din tutun încălzit la 1 ianuarie 2024.

4. În Uniunea Europeană, populația adultă este în prezent supraponderală, iar mulți suferă de obezitate. Epidemia de obezitate constituie o povară imensă asupra sistemelor de sănătate, obezitatea reprezentând, în prezent, unul din principalii factori responsabili de morbiditate la nivel mondial.

De asemenea, se relevă cifre îngrijorătoare și în cazul obezității infantile, cu repercursiuni importante asupra sănătății viitorului adult. Planul de Acțiune pentru Prevenția și Controlul Bolilor netransmisibile al Organizației Mondiale a Sănătății arată faptul că supraponderea și obezitatea la copii și tineri înregistrează un trend ascendent.

Organizația Mondială a Sănătății recunoaște contribuția alimentelor cu exces de ingrediente dăunătoare în etiopatogenia bolilor cronice netransmisibile, inclusiv a obezității și a bolilor cardiovasculare. În aria largă a măsurilor care au ca scop modificarea consumului de alimente nesănătoase există și posibilitatea suprataxării unor produse care conțin un nivel exagerat din nutrienți considerați dăunatori (zahăr, sare, grăsimi saturate) cu scopul de descuraja consumul de alimente nesănatoase.

În ceea ce privește alimentele cu adaos mare de zaharuri, produsele incriminate a avea un impact mai mare asupra sănătății sunt produsele lichide, precum băuturile îndulcite cu zahăr, deoarece consumatorul nu are imaginea concretă a cantității de calorii ingerate, spre deosebire de produsele zaharoase solide asupra cărora percepția calorică este bine cunoscută. În plus, kaloriile lichide nu au proprietăți puternice de sațietate și nu suprimă foamea, astfel că ele sunt consumate în cantități mult mai mari, aportul caloric fiind în ansamblu mai mare, cu impact important asupra sănătății consumatorilor.

În acest sens, se impune adoptarea unor măsuri în vederea combaterii consumului de băuturi nealcoolice cu zahăr adăugat pentru care nivelul total de zahăr este cuprins între 5g - 8 g/100 ml și de băuturi nealcoolice cu zahăr adăugat pentru care nivelul total de zahăr este peste 8 g/100 ml, prin introducerea acestora în sfera produselor supuse accizelor nearmonizate.

De asemenea, se propune ca operatorii economici care produc, achiziționează din alte state membre ale Uniunii Europene sau importă astfel de produse supuse accizelor, să notifice acest fapt autorității vamale teritoriale.

5. Urmare a evoluției tehnologiei, produsele care sunt destinate inhalării fără ardere devin tot mai diversificate. În vederea limitării riscurilor care favorizează fraudă, precum și în vederea aplicării uniforme a prevederilor legale, se propune aplicarea unui regim fiscal unitar pentru toate aceste tipuri de produse, indiferent de ingredientele acestora.

Impozitul special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare

Prevederile Codului fiscal se completează cu dispoziții privind impozitarea deținerii unor bunuri imobile și mobile de valoare mare, constând în clădiri rezidențiale aflate în proprietatea persoanelor fizice și respectiv, în autoturisme aparținând persoanelor fizice și juridice, pentru care se stabilește un anumit prag valoric.

Masuri pentru reducerea cheltuielilor instituțiilor și autorităților publice

În vederea diminuării cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pe anul se propune:

- Diminuarea cu cel puțin 25% a funcțiilor de demnitate publică de secretar de stat, consilier de stat/subsecretar de stat/vicepreședinte și a funcțiilor de demnitate publică asimilate acestora;
- Desființarea posturilor vacante;
- Desființarea funcției de șef birou;
- Majorarea normativelor pentru constituirea structurilor la nivel de serviciu/direcție/direcție generală; Structura organizatorică a autorităților și instituțiilor publice trebuie să respecte următoarele cerințe:
 - a) pentru constituirea unui serviciu este necesar un număr de minimum 10 posturi de execuție;
 - b) pentru constituirea unei direcții este necesar un număr de minimum 20 posturi de execuție;
 - c) pentru constituirea unei direcții generale este necesar un număr de minimum 35 de posturi de execuție.
- Diminuarea ponderii funcțiilor publice de conducere în totalul funcțiilor la nivel ordonator principal de credite de la 12% la 8%;
- Limitarea funcțiilor de conducere la maxim 10% pentru celelalte categorii de personal bugetar;

- Reducerea posturilor din cabinetele demnitarilor din administrația locală (cele ale demnitarilor din administrația centrala au fost reduse deja prin OUG nr.34/2023) precum și cele din cabinetele conducătorilor autorităților/agențiilor/instituțiilor publice autonome, aflate în coordonarea/autoritatea/controlul Parlamentului României; Acordarea voucherelor de vacanță numai pentru angajații din sectorul bugetar ale caror venituri salariale sunt mai mici de 14.000 lei brut, concomitent cu majorarea acestora de la 1.450 la 1.600 lei;
- Acordarea indemnizației de hrană numai pentru angajații din sectorul bugetar ale caror venituri salariale sunt mai mici de 14.000 lei brut;
- Limitarea cuantumului sporului de condiții periculoase sau vătămătoare pentru personalul din sectorul bugetar la maxim 1.500 lei ;
-

De asemenea se propun o serie de măsuri care să conducă la reducerea cheltuielilor de funcționare ale instituțiilor și autorităților publice:

Aprobarea/modificare de normative de cheltuieli pentru instituțiile și autoritățile publice indiferent de modul de finanțare în ce privește dotarea cu autoturisme , consumul de carburanți;

-
- Introducerea de normative pentru cheltuielile cu achiziția de aparate de telefonie mobilă și de abonamente lunare de telefonie mobilă

Se propune ca, începând cu exercițiul bugetar al anului 2024, la elaborarea și aprobarea bugetelor locale, cheltuielile efectuate de autoritățile publice locale aferente capitolului bugetar 67 "Cultură, recreere și religie" să nu depășească 2,5% din veniturile proprii realizate în exercițiul bugetar precedent.

Totodată prin proiectul de lege se propun măsuri de reorganizare astfel încât începând cu data de 1 iulie 2024 instituțiile publice cu personalitate juridică aflate în coordonarea/subordonarea/autoritatea autorităților publice centrale/ locale își pot desfășura activitatea dacă îndeplinesc următoarele condiții cumulative:

- Au un număr de peste 50 de posturi aprobate conform legii și efectiv ocupate în structurile organizatorice.

- Activitățile desfășurate de instituțiile publice nu se suprapun sau sunt similare cu alte activități desfășurate de alte instituții publice cu obiect de activitate același sau simila.;

Instituțiile publice care nu îndeplinesc aceste condiții se pot comasa/desființa/reorganiza/fuziona sau transfera activitatea și personalul încadrat către alte structuri organizatorice inclusiv către structurile organizatorice aflate în coordonarea/autoritatea/subordonarea autorităților publice locale/centrale/județene prin modificarea corespunzătoare a numărului de posturi, organigramei și a regulamentelor de organizare și funcționare.

Prin comasare/desființare/reorganizare/fuzionare sau transfer a activității către alte structuri organizatorice inclusiv către structurile organizatorice aflate în

coordonarea/autoritatea/subordonarea autorităților publice locale/județene/centrale trebuie să rezulte cel puțin următoarele condiții cumulative:

- o reducere cu cel puțin 15% a numărului de personal proporțional atât pentru funcțiile de conducere cât și pentru funcțiile de execuție;

- o reducere cu cel puțin 15% a cheltuielilor de funcționare, respectiv a cheltuielilor materiale și servicii;

Măsuri referitoare la disciplina economico-financiară a operatorilor economici

Pentru reducerea cheltuielilor operatorilor economici, cu impact în creșterea profitului, a impozitului pe profit și a dividendelor cuvenite bugetului de stat/bugetelor locale, se propun următoarele măsuri:

1. Reducerea cu 50% din numărul de posturi aprobate al numărului consilierilor din cabinetele președinților consiliilor de administrație, președinților, vicepreședinților, directorilor generali, directorilor generali adjuncți, precum și din alte cabinete ale conducătorilor de la nivelul operatorilor economici.

2. Limitarea ocupării posturilor vacante existente la nivelul structurilor organizatorice ale operatorilor economici, la 7,5% din posturile vacante existente până la sfârșitul anului 2023 și desființarea restului de posturi, cu posibilitatea reînființării acestora după o perioadă de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

3. Reducerea numărului de membri care fac parte din consiliul de administrație/supraveghere al întreprinderilor publice, astfel:

-la regiile autonome consiliul de administrație este format din 3-5 persoane, din care cel mult 2 sunt desemnate de autoritatea publică tutelară;

-la societăți, consiliul de administrație/supraveghere este format din 5-7 persoane în cazul societăților care au înregistrat o cifră de afaceri superioară echivalentului în lei al sumei de 7,3 milioane euro și au cel puțin 50 de angajați;

În caz de vacantare a unui post de membru în consiliu de administrație, consiliu de supraveghere sau directorat, numirea noilor membri se face pe perioada rămasă din mandatul membrilor înlocuiți în condițiile existente la data numirii acestora.

4. Remunerațiile membrilor neexecutivi ai consiliului de administrație/supraveghere de la întreprinderile publice (atât la societăți cât și la regii autonome) cărora le sunt aplicabile prevederile OUG nr. 109/2011, să fie constituite dintr-o indemnizație fixă lunară, care nu poate depăși 3 câștiguri medii pe ramură.

Se propune ca remunerațiile membrilor executivi ai consiliului de administrație/supraveghere de la întreprinderile publice cărora le sunt aplicabile prevederile OUG nr. 109/2011 să fie constituite din:

a) o indemnizație fixă lunară, care nu poate depăși 3 câștiguri medii pe ramură atât la regiile autonome, cât și la societăți.

Componenta fixă a remunerației membrilor executivi ai consiliului de administrație la regiile autonome, respectiv consiliului de administrație/supraveghere la societăți poate depăși 3 câștiguri medii pe ramură dar nu mai mult de 6 câștiguri medii pe ramură pentru perioadele de timp în care regia autonomă/societatea nu are datorii restante față de bugetul general consolidat, față de furnizori și alți creditori, are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție și nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente.

b) o componentă variabilă, stabilită pe bază de indicatori financiari și nefinanciari negociați și aprobați de autoritatea publică tutelară, care:

-în cazul regiilor autonome, nu poate depăși 6 câștiguri medii pe ramură la regiile autonome și se acordă numai dacă regia autonomă îndeplinește următoarele condiții:

a) nu are datorii restante față de bugetul general consolidat;

b) nu are datorii restante față de furnizori și față de alți creditori;

c) are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție;

d) nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente;

e) nivelul ratei de profitabilitate determinată ca raport între profitul net și cifra de afaceri este mai mare de 5%;

f) creșterea cifrei de afaceri în anul curent față de anul precedent este mai mare de 2,5%;

5. Abrogarea prevederilor de la alin. (4¹), (4²) ale art. 8, respectiv alin. (4¹) al art. 37 din OUG nr. 109/2011 referitor la depășirea nivelurilor remunerațiilor în cazul regiilor autonome și societăților a căror cifră de afaceri netă depășește echivalentul în lei a sumei de 50 milioane euro.

6. Remunerația conducătorilor operatorilor economici (directorilor) care nu sunt membri executivi ai consiliului de administrație/supraveghere al întreprinderilor publice, să nu poată depăși 3 câștiguri medii pe ramură atât la regiile autonome, cât și la la societăți. Remunerația poate depăși 3 câștiguri medii pe ramură dar nu mai mult de 6 câștiguri medii pe ramură pentru perioadele de timp în care regia autonomă/societatea nu are datorii restante față de bugetul general consolidat, față de furnizori și alți creditori, are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție și nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente.

7. Pentru a asigura o ierarhizare a salariilor personalului încadrat în cadrul operatorilor economici, se propune ca salariile de bază, plățile de ore suplimentare, inclusiv sporurile, să nu poată depăși 80% din nivelul componentei fixe a membrilor executivi ai consiliilor de administrație, sau după caz, a remunerației conducătorilor/directorilor care nu fac parte din consiliile de administrație.

8. Structura organizatorică a operatorilor economici (departamente, servicii de specialitate, direcții generale de specialitate, etc), inclusiv numărul funcțiilor de conducere, să fie stabilite prin asimilare cu cele propuse pentru autorități și instituții publice.

9. Se stabilesc normative referitoare la numărul de autoturisme pe care poate să îl achiziționeze operatorii economici, ținând seama de numărul de persoane încadrate, precum și referitor la capacitatea cilindrică și valoarea autoturismelor, precum și limită lunară de consum de carburanți/autoturism, respectiv 200l/lună/autoturism.

10. Se propune o limită pentru cheltuielile de delegare în țară, prin raportare la indemnizațiile de delegare în sectorul bugetar, respectiv o alocație de cazare potrivit normei de cazare din sectorul public.

11. Cheltuielile privind drepturile de hrană/indemnizația de hrană/tichete de masă/norma de hrană indiferent de denumirea acesteia stabilite conform reglementărilor legale sau conform contractelor colective de muncă nu pot depăși anual contravaloarea a două salarii minim brute pe țară/an/persoană valabile la data de 1 ianuarie 2019, actualizată cu indicii prețului de consum comunicat de Institutul Național de Statistică, începând cu ianuarie 2025.

12. Cheltuielile privind voucherele de vacanță sau alte drepturi acordate conform reglementărilor legale sau contractelor colective de muncă nu pot depăși anual, în perioada 1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2026 contravaloarea a 1.600 lei/an/persoană;

13. Se interzice operatorilor economici inclusiv filialelor acestora care au înregistrate pierderi din anii precedenți și nerecuperate precum și cei care înregistrează pierderi în anul curent, acordarea de premii, prime, bonusuri și alte drepturi de natură salarială similare.

14. Se stabilesc limite pentru operatorii economici la achiziția de aparate de telefonie mobilă (maximum 500 lei pe aparat de telefonie mobilă achiziționat) și limite la cheltuielile lunare cu abonamentele de telefonie mobilă (maximum 25 lei/ lună/ aparat de telefonie mobilă).

15. Se reglementează ca Adunarea Generală a Acționarilor a societăților la care capitalul social este deținut majoritar de operatorii economici, așa cum sunt definiți în cuprinsul legii, să dispună aplicarea măsurilor prevăzute în prezenta lege, dacă e cazul, în urma solicitării unei analize fundamentate.

16. Se reglementează faptul că valoarea cu titlul de plată compensatorie acordate de angajatori care aplică prevederile prezentei legi prin contractele colective/individuale de muncă/contracte de mandat să nu fie mai mare de un salariu, încheiate după intrarea în vigoare a prezentei legi.

Măsuri referitoare la disciplina economico-financiară a autorităților/instituțiilor autonome care se află în coordonarea/subordonarea/ controlul Parlamentului României

Începând cu data de 1 octombrie 2023 agențiile/autoritățile/instituțiile autonome care se află în coordonarea/subordonarea/ controlul Parlamentului României și sunt autonome din punct de vedere funcțional și financiar datorează anual o taxă specială în procent de 80% aplicată asupra rezultatului net/rezultatului patrimonial/profitului contabil obținut din activitatea specifică pe care o desfășoară în calitate de autorități/agenții/instituții autonome de reglementare/control/prestări servicii/autorizări dar nu mai puțin de 33% din valoarea veniturilor curente obținute ca urmare a încasării tarifelor/taxelor indiferent de denumirea acestora și de modul de reglementare pentru activitatea curentă desfășurată sau rezultate din colectarea unor taxe/tarife ca urmare a exercitării funcțiilor de reglementare/control/prestări servicii/autorizări;

Taxa specială se plătește anticipat, trimestrial, pentru fiecare trimestru până la data de 25 ale lunii următoare pentru trimestrul anterior, raportat la rezultatul net/rezultatul patrimonial/profitul net realizat trimestrial și veniturile curente obținute trimestrial ca urmare a aplicării tarifelor/taxelor indiferent de denumirea acestora și de modul de reglementare și se regularizează anual până maxim la data de 30 iunie a anului următor, odată cu depunerea situațiilor financiare prevăzute de lege;

Conducătorii agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome care se află în coordonarea/subordonarea/autoritatea/controlul Parlamentului României, respectiv președinții/vicepreședinții/directorii generali/directorii executivi și alte funcții similare pentru conducerea agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome al căror sistem de remunerare este altul decât cel reglementat de lege, nu pot depăși un nivel al remunerației brute lunare mai mare de 6 ori decât indemnizația brută lunară pentru funcția de demnitate publică de ministru;

Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi numărul total al consilierilor din cabinetele președinților/vicepreședinților/directorilor generali/directorilor generali adjuncți precum și din alte cabinete ale conducătorilor agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome care se află în coordonarea/subordonarea/autoritatea/controlul Parlamentului României se reduce cu 50%;

Posturile vacante de consilieri existente la data intrării în vigoare a prevederilor prezentei legi se desființează;

Salariile de bază, plățile de ore suplimentare, inclusiv sporurile personalului încadrat în cadrul agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome care se află în coordonarea/subordonarea/autoritatea/controlul Parlamentului României precum și orice alte drepturi bănești nu pot depăși maxim 80% din nivelul remunerației brute a conducătorului agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome;

Structurile organizatorice ale agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome se pot organiza numai dacă sunt îndeplinite următoarele normative de personal:

a) organizarea de departamente/servicii de specialitate indiferent de denumirea acestora numai pentru un număr minim de 10 persoane în subordine;

b) organizarea de direcții de specialitate/ structuri organizatorice superioare departamentelor/serviciilor prevăzute la lit. a) numai pentru un număr de minim 20 de persoane în subordine;

c) organizarea de direcții generale de specialitate/ structuri organizatorice superioare direcțiilor de specialitate prevăzute la lit. b) numai pentru un număr de minim 40 de persoane în subordine;

Numărul funcțiilor de conducere din structurile organizatorice ale agențiilor/autorităților/instituțiilor autonome este de maxim 8% din numărul total de posturi aprobate pentru acestea

Se stabilesc norme privind cheltuielile privind dotarea cu autoturisme, diurnă cazarea pentru deplasare în altă localitate din țară, achiziția de aparate de telefonie mobilă și abonament telefonie mobilă.

Măsuri referitoare la disciplina economico-financiară a Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare

Prin prezenta lege institutele, centrele sau stațiunile de cercetare - dezvoltare, respectiv institutele naționale de cercetare-dezvoltare prevăzute la art. 7 din OG 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică publicată în Monitorul Oficial al României 643 din 30 august 2002, încadrate în clasa a III - a de performanță în urma evaluării performanței pentru integrare desfășurată în baza Legii 25/2023 fuzionează cu alte organizații de cercetare sau se desființează și se lichidează la propunerea ordonatorilor principali de credite în subordonarea/coordonarea/autoritatea cărora acestea se află. Procesul de evaluare a performanței pentru integrare se desfășoară prin grija ordonatorilor principali de credite în subordinea/coordonarea/autoritatea institutele, centrele sau stațiunile de cercetare - dezvoltare se află până cel târziu la data de 31 decembrie 2024;

Până la data de 31 decembrie 2024 ordonatorii principali de credite au obligația de a lua măsurile pe care le consideră necesare astfel încât cheltuielile de personal respectiv cheltuielile materiale și servicii pentru toate institutele, centrele sau stațiunile de cercetare - dezvoltare, respectiv institutele naționale de cercetare - dezvoltare aflate în subordonarea/coordonarea/autoritatea lor și încadrate în clasa a III - a de performanță să fie reduse cu cel puțin 15% față de execuția bugetară a cheltuielilor înregistrate conform legii în contul de execuție bugetară la data de 31 decembrie 2023;

Măsuri privind descentralizarea

Prin proiectul de lege se propune ca, începând cu data de **1 ianuarie 2024** serviciile publice aflate în coordonarea/subordonarea/autoritatea unor autorități publice centrale se transferă în autoritatea/coordonarea/subordonarea autorităților publice județene;

Fac parte din categoriile de servicii publice aflate în coordonarea/subordonarea/autoritatea unor autorități publice centrale în sensul alin.(1) următoarele:

- a) Direcțiile Județene de familie și tineret care se află în coordonarea /subordonarea/autoritatea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse sau după caz cele aflate în coordonarea/subordonarea/autoritatea Agenției Naționale pentru Sport sau în coordonarea/autoritatea/subordonarea altor structuri/entități similare;
- b) Direcții Județene de Tineret și Sport sau după caz Direcțiile Județene de Sport care se află în coordonarea/subordonarea Agenției Naționale pentru Sport;
- c) Casele Județene ale Elevilor și patrimoniul aferent aflate în coordonarea/subordonarea/autoritatea Ministerului Educației;

Odată cu descentralizarea serviciilor publice de interes național și transferul activității acestora către autoritățile publice județene are loc și transferul de patrimoniu precum și al fondurilor necesare pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a acestora;

Transferul personalului încadrat pe posturi, a patrimoniului, activitățile și responsabilitățile transferate, fondurile necesare care urmează a fi alocate se va face prin lege la propunerea

Guvernului României și inițiativa ministerelor de linie care au în responsabilitate coordonarea serviciilor publice menționate;

Serviciile publice descentralizate) se află în coordonare metodologică a ministerelor de linie și subordonarea autorităților publice județene și implementează politicile și strategiile publice de interes național inclusiv programe naționale care sunt date în implementare direcțiilor județene;

Prevederile art.77 din OUG 57/2019 privind Codul Administrativ publicat în Monitorul Oficial al României nr.555 din 5 iulie 2019 referitoare la regimul juridic al descentralizării se aplică în mod corespunzător;

Măsuri pentru asigurarea conformării fiscale

Prin adoptarea actului normativ propus se consolidează disciplina economico-financiară consacrată în perioada aplicabilității Legii nr. 12/1990, pe timpul desfășurării activităților de producție, depozitare, transport, comerț sau prestări de servicii și se readuce organelor de control fiscal și vamal acel instrument eficient de prevenire a evaziunii fiscale ca premisă pentru creșterea conformării voluntare, optimizarea colectării creanțelor fiscale, asigurarea eficientă a veniturilor bugetare, și nu în ultimul rând, consolidarea unui mediu concurențial onest.

Astfel, se reglementează măsuri de prevenire și combatere a activităților ilicite de producție, comerț sau prestări de servicii, respectiv interdicția de a efectua activități de producție, depozitare, transport, comerț sau prestări de servicii, cu bunuri care nu sunt însoțite de documente de proveniență precum și obligația ca aceste activități să fie realizate cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

Prin aplicarea amenzii și a măsurii confiscării, fie la depozitare, fie la transport, fie la comercializare, se preîntâmpină efectele în plan fiscal, întrerupându-se circuitul de comercializare a bunurilor fără documente de proveniență .

Totodată, actul normativ dispune de coerență, este adaptat stadiului dezvoltării sociale și a experienței dobândite și respectă cerințele privind securitatea juridică și legalitatea, fiind avute în vedere deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție, emise de-a lungul anilor, cu privire la aspectele cu care aceasta a fost sesizată referitoare la Legea nr. 12/1990. Una dintre deciziile cu impact major asupra activității organelor de control este Decizia ICCJ nr. 1/2002, iar actul normativ propus conține elemente de noutate, în contextul evoluției economiei în societate, fiind reglementată o procedură prealabilă aplicării unei sancțiuni contravenționale complementare. În acest sens, persoana verificată are posibilitatea să prezinte documentele justificative în termen de 24 de ore de la data constatării contravenției, evitând situațiile sancționate de Înalta Curte de Casație și Justiție în care bunurile au fost confiscate pentru că nu erau însoțite de documentele justificative la data și ora controlului, cu toate că acestea existau în fapt, limitându-se generarea de inechități și supraaglomerarea instanțelor de judecată. Astfel, prin prezentarea documentelor și justificarea provenienței bunurilor în termen legal, persoanelor în cauză nu le este aplicată și sancțiunea contravențională complementară constând în confiscarea bunurilor.

De asemenea, comparativ cu situația actuală, competențele de constatare și sancționare a contravențiilor sunt extinse și la nivelul organelor competente din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și Autorității Vamale Române.

Totodată, pentru evitarea paralelismului legislativ, se propune abrogarea prevederilor alineatului 3 al art.4 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor cu modificările și completările ulterioare.

Se propune instituirea Sistemului național RO e-Sigiliu în vederea asigurării respectării trasabilității transporturilor rutiere de bunuri pe teritoriul României.

Sistemul național RO e-Sigiliu este un sistem bazat pe utilizarea unor dispozitive electronice și a unei aplicații informatice care permite autorităților competente determinarea potențialelor puncte de deținere a transporturilor rutiere de bunuri, indiferent dacă acestea sunt aflate în tranzit sau au ca destinație finală un operator economic de pe teritoriul național.

Efectul disuasiv al amenzilor contravenționale instituie în timp o disciplină operațională și stimulează într-o mare măsură conformarea contribuabililor, motiv pentru care se impune eliminarea posibilității de achitare a jumătate din minimul amenzii precum și o actualizare a sancțiunilor contravenționale prevăzute de actele normative care reglementează măsuri fiscale, financiar-contabile și de disciplină financiară.

În ceea ce privește Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare:

- se propune modificarea art. 60 alin.(4) și art. 68 alin.(2), în sensul desemnării ministrului finanțelor pentru emiterea ordinului privind formatul și modalitatea de transmitere a informațiilor privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării conform Codului fiscal, urmând ca Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației să aibă rol de avizator al acestuia.

De asemenea, se propune reglementarea periodicității transmiterii de către organele fiscale locale, către organul fiscal central, a informațiilor privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice, inclusiv în cazul persoanelor nerezidente, pentru care există obligativitatea declarării conform Codului fiscal.

Măsura propusă are în vedere relevanța informațiilor/datelor disponibile în platforma PatrimVen din perspectiva evaluării proprietăților ca parte a reformei fiscale implementate de Ministerul Finanțelor prin PNRR, precum și faptul că aceasta reprezintă un sistem informatic propriu al Ministerului Finanțelor/Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar susținerea activităților specifice tehnologiei informațiilor și comunicațiilor se asigură de către Centrul Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor.

- în scopul corelării dispozițiilor art. 61¹ din Codul de procedură fiscală cu dispozițiile art. 11 alin. (3), art. 69 și art. 70¹ din același act normativ, propunem modificarea alin. (4) al art. 61¹ din Codul de procedură fiscală, în sensul înlocuirii sintagmei „sau a altei autorități publice centrale și locale” cu sintagma „a autorităților publice, instituțiilor publice sau de interes public”, astfel se introduce și noțiunea de instituție publică și de interes public alături de cea a autorității publice, respectiv notarii publici.

- se propune completarea art. 336 din Codul de procedură fiscală cu o nouă contravenție, precum și stabilirea cuantumului sancțiunii, pentru netransmiterea, transmiterea cu întârziere, transmiterea incorectă și/sau incompletă de către organele fiscale locale către

organul fiscal central, a informațiilor cu privire la bunurile imobile deținute în proprietate de rezidenți ai altor state membre ale Uniunii Europene pe teritoriul respectivei unități administrativ-teritoriale.

De asemenea, se propune sancționarea organelor fiscale locale pentru netransmiterea, transmiterea cu întârziere, transmiterea incorectă și/sau incompletă către organul fiscal central, a informațiilor cu privire la bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de contribuabili care au obligația declarării conform Codului fiscal.

Pe de altă parte, corelativ introducerii sancțiunii organelor fiscale locale se introduce și o sancțiune pentru organele fiscale centrale în cazul în care acestea nu transmit, transmit cu întârziere, ori transmit incorect/incomplet informațiile prevăzute de Codul de procedură fiscală către organele fiscale locale.

Scopul acestei măsuri conduce la creșterea nivelului de colectare a taxelor și impozitelor datorate bugetul de stat sau bugetelor locale

Constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii se propune să fie efectuate de către persoanele din cadrul aparatului de inspecție economico-financiară, respectiv structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și de către structura de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor, care aplică în mod corespunzător prevederile art. 8 - 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare și Normele metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012.

În cazul săvârșirii contravenției de către organele fiscale centrale, constatarea acesteia și aplicarea sancțiunii se realizează de către persoanele din cadrul autorității administrației publice locale stabilite prin hotărâre a autorității deliberative.

În ce privește **Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal**, cu modificările și completările ulterioare:

- în scopul reglementării situațiilor des întâlnite de organele de control care au constatat că datele din documentele de înregistrare la autoritatea competentă în aplicarea prevederilor art. 435 alin. (3) și (4) nu sunt actualizate, se propune completarea art. 435 cu un nou alineat (13) care să instituie obligația operatorilor economici de a înștiința autoritățile competente despre orice modificare pe care o aduc datelor pe baza cărora este efectuată înregistrarea potrivit prevederilor stabilite prin ordin al președintelui Autorității Vamale Române, în termen de 30 de zile de la producerea modificării. Totodată, pentru neîndeplinirea acestei obligații, se propune încadrarea faptei în contravenția prevăzută la art.449 alin. (2) lit. o), prin adăugarea alineatului (13) al art. 435;

- se propune introducerea unei contravenții în cazul nerespectării prevederilor art. 414³ alin. (1) și art. 414¹¹ privind înregistrarea în calitate de destinatar certificat, respectiv expeditor certificat în cazul operatorilor economici care efectuează achiziții, respectiv livrări de produse accizabile cu accize plătite în statul membru de expediție;

- se propune introducerea unei contravenții în cazul nerespectării prevederilor art. 435 alin. (6), respectiv în cazul neînsoțirii transportului de copia certificatului de marcă al producătorului, din care să rezulte că marca îi aparține.

- se propune aplicarea sancțiunii stabilită la art. 449 alin. (3) lit. a) și pentru contravenția prevăzută art. 449 alin. (2) lit o) în situația în care se constată că nu sunt respectate prevederile art. 435 alin. (3) și (4), în scopul obținerii unui efect descurajator cu privire la comercializarea produselor accizabile cu risc fiscal ridicat fără deținerea documentelor prevăzute de legislația fiscală.

În ce privește Legea nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire, se propune modificarea articolului 17, alineatul (2) , prin majorarea cuantumului amenzii de la 6.000 lei la 20.000 lei.

De asemenea, se propune actualizarea sancțiunilor contravenționale prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și eliminarea posibilității de achitare a jumătate din minimul amenzii pentru o serie de acte normative din domeniul fiscal și al disciplinei financiare, măsuri care vor conduce la întărirea disciplinei fiscale și financiar-contabile, respectiv creșterea conformării, ca premisă pentru prevenirea evaziunii fiscale.

În ceea ce privește Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, cu modificările și completările ulterioare:

- s-a instituit un sistem gradual al aplicării sancțiunilor contravenționale de sancționare pentru neemiterea de bonuri fiscale și neîntocmirea de documente justificative pentru sumele introduse în unitatea de vânzare a bunurilor sau de prestare a serviciilor. Astfel, la a doua abatere într-un interval de 12 luni, valoarea amenzii se dublează, iar în cazul în care există mai mult de trei abateri într-un interval de 12 luni, amenda se triplează și se dispune suspendarea activității pentru o perioadă de 15 zile.

- în cazul suspendării activității, pentru continuarea activității operatorul economic are posibilitatea de a achita de cinci ori amenda și de cinci ori suma nejustificată confiscată.

În ceea ce privește Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, cu modificările și completările ulterioare:

- se reduc plafoanele de plăți între persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1), între acestea și persoanele fizice precum și cele dintre persoane fizice;

- se reglementează posibilitatea sancționării și a persoanei fizice pentru depășirea plafonului de plăți în relația cu o persoană prevăzută la art. 1 alin. (1);

- se instituie un plafon de casă la nivelul unei casierii, respectiv 50.000 lei pentru fiecare casierie în parte;

- se majorează sancțiunea contravențională, respectiv stabilirea unei amenzi în procent de 25% din suma care depășește plafonul stabilit, dar nu mai puțin de 500 lei.

Digitalizarea sistemului fiscal din România și adaptarea acestuia la cerințele Uniunii Europene, cu rol în reducerea deficitului bugetar, creșterea colectării veniturilor la bugetul de stat consolidat și reducerea evaziunii fiscale, presupune adoptarea unor linii strategice

graduale care să confere posibilitatea adaptării operatorilor economici la cerințele tehnice/procedurale/legislative derivate din implementarea sistemelor informatice, rutinarea în parametrii normali/funcționali a sistemelor informatice deținute de Ministerul Finanțelor și operatorii economici, precum și armonizarea reglementărilor legale în materie.

Astfel, începând cu anul 2021, Ministerul Finanțelor a pus bazele implementării graduale a sistemului național privind factura electronică RO e-Factura, prin adoptarea actelor normative de ordin primar și secundar cu rol în asigurarea funcționalității eficiente a procesului de transmitere/recepționare a facturilor electronice, stabilind, totodată, anumite categorii de operatori economici cărora le revine obligația de transmitere a facturilor prin sistemul RO e-Factura, prezentele reglementări fiind, în fapt, o continuare a politicilor publice adoptate de către Ministerul Finanțelor.

Prezentele modificări legislative reprezintă punerea în aplicare a Deciziei (UE) 2023/1553 a Consiliului din 25.07.2023 de autorizare a României să introducă o măsură specială de derogare de la articolele 218 și 232 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al TVA, publicată în Jurnalul Oficial al UE L188 din data de 27.07.2023 și armonizarea prevederilor legale cu incidență în domeniu.

Astfel, se propune instituirea unui sistem de raportare a facturilor în perioada 1 ianuarie - 31 iunie 2024, fără aplicarea de sancțiuni în primele trei luni și trecerea la transmiterea obligatorie a facturilor prin Sistemul RO e-factura în relația B2B începând cu 1 iulie 2024.

Măsurile vor contribui la creșterea colectării veniturilor la bugetul de stat consolidat, reducerea evaziunii fiscale, precum și la întărirea disciplinei bugetare la nivelul entităților publice și a responsabilizării ordonatorilor de credite în procesul bugetar.

Pentru a maximiza recuperarea veniturilor la bugetul general consolidat și pentru a nu se periclita colectarea acestora, înaintea pronunțării dizolvării ori radierii, se impune ca ONRC să transmită către ANAF lista pentru care urmează să formuleze acțiuni de dizolvare/radiere, într-un termen rezonabil, astfel încât să existe posibilitatea efectuării opozițiilor la aceste proceduri.

Astfel, se impune prelungirea termenului de transmitere către Agenția Națională de Administrare Fiscală a listelor pentru care ONRC urmează să formuleze acțiuni de dizolvare/radiere de la 15 zile la 60 zile calendaristice.

Pe de altă parte, pentru a se consolida conformarea voluntară la plată a obligațiilor bugetare, se impune condiționarea pronunțării dizolvării/radierii societăților numai după ce obligațiile bugetare restante sunt achitate de către aceste societăți ori acestea să nu aibă în desfășurare acțiuni de control fiscal.

2.4. Alte informații:

Neadoptarea acestor măsuri, în regim de urgență, putând avea consecințe negative, în sensul că ar genera:

- un impact suplimentar asupra deficitului bugetului general consolidat, afectând sustenabilitatea finanțelor publice,

- riscul nerespectării recomandării Comisiei Europene stabilită în cadrul procedurii de deficit excesiv declanșată pentru România,

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

În cazul persoanelor fizice care realizează venituri din **salarii și asimilate salariilor** în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul construcții, sectorul agricol, sau în industria alimentară și se încadrează în condițiile pentru acordarea facilităților, deși se propune eliminarea exceptării de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate, efectul măsurii respective va fi compensat de majorarea nivelului salariului minim brut pe țară garantat în plată, aferent acestor sectoare.

În cazul persoanelor fizice care realizează venituri din **activități independente**, se propune modificarea bazei anuale de calcul pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate care va fi determinată în funcție de nivelul venitului net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, după caz, și care nu poate fi mai mare decât cea corespunzătoare unei baze anuale de calcul egală cu nivelul de 60 salarii minime brute pe țară. Efectul măsurii va fi compensat parțial de asigurarea deducerii contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate potrivit prevederilor Titlului V - Contribuții sociale obligatorii din Codul fiscal, la determinarea venitului net anual impozabil.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Măsurile propuse conduc la consolidarea fiscal-bugetară a României.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Măsurile propuse conduc la consolidarea fiscal-bugetară a României..

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Majorarea impozitelor indirecte poate conduce la o diminuare a volumului activității unor operatori economici.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mil. lei (RON) -						
Indicatori	Anul 2023	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus:		16400	20000	21700	22200	20075
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus:	-631,3	-3378	-3378	-3378	-3378	-2829
4.3. Impact financiar, plus/minus:	631,3	19778	23378	25078	25578	22904
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
2. declarație conform căreia majorarea de cheltuieli respectivă este compatibilă cu obiectivele						

și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Nu este cazul

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun
u asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
Nu este cazul.

5.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de
cercetare și alte organisme implicate

Prezentul proiect de act normativ a fost dezbătut în cadrul Comisiei de dialog social constituită
la nivelul Ministerului Finanțelor în ședința din data de 22.09.2023

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
A fost solicitat punctul de vedere al structurilor asociative ale autorităților administrației
publice locale prin adresa nr 479.463/2023

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

Nu este cazul.

c) Consiliul Economic și Social

Consiliul Economic și Social a transmis avizul

d) Consiliul Concurenței

A comunicat punctul de vedere

e) Curtea de Conturi

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea prezentului act normativ

Prezentul act normativ a fost elaborat cu aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act Normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost promovat prezentul *proiect de Lege privind unele măsuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung*.

Viceprim-ministru
Marian NEACȘU

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne
Marian-Cătălin PREDOIU

Ministrul finanțelor
Marcel-Ioan BOLOȘ

Ministrul muncii și solidarității sociale
Simona BUCURA-OPRESCU

Secretarul general al Guvernului
Mircea ABRUDEAN

Ministrul transporturilor și infrastructurii
Sorin-Mihai GRINDEANU

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale
Florin-Ionuț BARBU

Ministrul energiei
Sebastian-Ioan BURDUJA

Ministrul sănătății
Alexandru RAFILA

Ministrul educației
Ligia DECA

Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și
administrației
Adrian-Ioan VEȘTEA

Ministrul economiei, antreprenoriatului
și turismului
Ștefan-Radu OPREA

Ministrul investițiilor și proiectelor
europene
Adrian CÂCIU

Ministrul cercetării, inovării și
digitalizării
Bogdan-Gruia IVAN

Ministrul familiei, tineretului și egalității de
șanse

Natalia-Elena INTOTERO

Ministrul afacerilor externe

Luminița-Teodora ODOBESCU

Ministrul culturii

Raluca TURCAN

Ministrul apărării naționale

Angel TÎLVĂR

Președintele Agenției Naționale a
Funcționarilor Publici

Vasile-Felix COZMA

Ministrul mediului, apelor și pădurilor

Mircea FECHET

AVIZAT

Ministrul justiției

Alina-Ștefania GORGHIU